

Aanwezig Voorzitter: De heer R. Nunnikhoven Raadsleden: De heer M. el Majjaoui Mevrouw W. van Nunen De heer M. Bosman De heer R. Veerman De heer H. Verbrugh Mevrouw S. van Maarseveen De heer W. Smith De heer M. van 't Eind Mevrouw L. Oude Alink	Vervolg aanwezige raadsleden Mevrouw I. Jansen-Dirkx De heer M. Keijzer Mevrouw A. Prenger De heer G. Kruger De heer J. Loof De heer M. Ezinga Mevrouw H. van Schie Mevrouw M. ten Brummelaar Mevrouw A. Koegler-Böhm
Aanwezige portefeuillehouders: Burgemeester H. Sahin Wethouder L. Bentvelzen Wethouder W. van Damme Wethouder M. Wit Wethouder G. van Malsen	Griffie: Griffier: Mevrouw M.M.A. Tittse Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag)

1. Opening

De voorzitter: Dames en heren, welkom bij het eerste Forum na het zomerreces. Mensen in het Forum, welkom, mensen op de publieke tribune. Leuk dat het tijdens het Forum aardig gevuld is. En de mensen thuis natuurlijk. Deze vergadering, probeer weer zo kort en bondig te reageren, vooral voor het Forum. Er zijn veel agendapunten. En dat het geen nachtwerk gaat worden voor ons.

2. Algemeen insprekrecht

De voorzitter: Agendapunt 2, algemeen spreekrecht inwoners. We hebben drie mensen die komen inspreken. En de eerste die komt inspreken is F. van den Bergh en die komt inspreken namens Stichting Media Rijswijk over het Raadsvoorstel Advies aan Commissariaat voor de Media over aanwijzing lokale publieke omroep. Dan wil ik graag mijnheer Van den Bergh naar voren. Mijnheer Van den Bergh, het is u al verteld. U heeft 5 minuten. De griffier zal de stopwatch inzetten. Ik zal bij 4 minuten u even waarschuwen dat u nog 1 minuut heeft. Als u klaar bent, mag u starten, mijnheer Van den Bergh.

De voorzitter: Geachte voorzitter, raadsleden. Dank, dat ik vanavond het woord mag nemen. Ik ben Freddy van den Bergh, ondernemer in Rijswijk en inkomend voorzitter voor de Stichting Media Rijswijk. U staat vanavond voor een belangrijke beslissing. Wie krijgt de komende jaren het vertrouwen en de licentie om het lokale nieuws en al het mooiste van Rijswijk een podium te geven?

Wordt dat opnieuw een organisatie die dit al 10 jaar met gemeenschapsgeld mag doen of een die al jaren laat zien dat het ook anders kan? Open, zichtbaar, betrokken en 100 procent lokaal geworteld. Wij zijn Stichting Rijswijk. Onze vrijwilligers wonen, werken en leven in Rijswijk. Onze website inrijswijk.com ademt Rijswijk. Denk aan actualiteit, verenigingen, bewoners, mooie initiatieven. We zijn een stichting zonder winstoogmerk. Ons enige doel is betrouwbare publieke informatievoorziening voor en door de lokale gemeenschap. Feel Good Radio is een Rijswijkse organisatie, het is een regionaal radiobedrijf met een commerciële insteek, dat in meerdere gemeenten actief wil zijn. Nieuws uit Rijswijk staat ergens verstoppt op een subpagina. Nieuws.feelgoodradio.nl/ Rijswijk. Niet op de homepage of als laatste button in de app en al helemaal niet in het hoofdmenu van feelgoodradio.nl. Wat wel centraal staat is branding, radiofrequenties, verzoekplaatjes, donaties en reclame. En Rijswijk TV, wat je zou verwachten als lokale nieuwssite, stuurt mensen direct door naar Feel Good Radio. De samenwerking, daar is heel veel over gesproken. Er is gevraagd door meerdere partijen: kunnen jullie nu vertellen waarom die samenwerking niet tot stand is gekomen? Er wordt in het raadsvoorstel en vanuit Feel Good gesuggereerd dat er in 2024 pogingen tot samenwerking zijn geweest, maar dat het niet is gelukt. Alsof het aan beide partijen zou liggen. Dat wil ik graag rechtzetten. Er lag een plan, Rijswijk TV, Pijnacker-Nootdorp, Feel Good in dit geval, Zoetermeer FM, RTV, Lansingerland en Ronald Mooiman van InRijswijk, zij zouden gezamenlijk in aanmerking willen komen voor 250.000 euro subsidie van het Stimuleringsfonds van de journalistiek. Het is twee weken voor de deadline en de producent van Feel Good stapt uit de afspraak om met zijn eigen omroep de toets in te gaan en de 250.000 euro alleen binnen te hengelen. Maar wat ik echt niet begrijp, is het volgende. Bij SMR is er een compleet nieuw bestuur en ondanks pogingen van onze kant om tot een bestuurlijk overleg te komen, is het niet gelukt of is er in ieder geval geen gesprek geweest. Gunt u de licentie aan een groep die niet, zelfs niet met collega's wil samenwerken? Online zichtbaarheid, vandaag de dag niet meer weg te denken. Inwoners halen hun lokale nieuws steeds vaker online. Het daar brengen is mijn vak. Als online marketingbureau, development bureau zijn we hier continu mee bezig. En wat blijkt? InRijswijk scoort online vele malen beter dan Feel Good. Op Google scoren we beter op zoektermen als nieuws Rijswijk, boven Feel Good Radio. Het aantal organische bezoekers naar de website ligt vele malen hoger. En we scoren ook beter op relevante zoektermen gerelateerd aan onderwerpen die Rijswijk aangaan. Deze meetbare feiten lijken niet meegewogen en ChatGPT, Microsoft, Copilot, ook niet meer weg te denken. Wie stelt er tegenwoordig geen vraag? Op het moment dat je zoekt, welke nieuwssite publiceert het meest ...

De voorzitter: Mijnheer Van den Bergh, uw laatste minuut is ingegaan.

De voorzitter: Het meest betrouwbare en onafhankelijke nieuws uit Rijswijk? Of als je intoetst, wat is de beste onafhankelijke nieuwssite van Rijswijk? Dan komt stevast inrijswijk.com naar voren. Het gaat mij of ons bestuur niet over wat er ooit is misgegaan, maar juist over wat er nu nog niet duidelijk is. De vraag is: kunt u op basis van deze onduidelijkheden met een gerust hart de publieke licentie toekennen aan de huidige partij? Tot slot het PBO, dit orgaan hoort representatief, actief betrokken te zijn en niet een lijstje namen. Het SMR is het PBO vanaf het begin serieus betrokken als controlerend adviserend orgaan. We hebben jongeren goed vertegenwoordigd, onder andere via samenwerking met het Rijswijks Lyceum en het Van Vredenburg College. Leerlingen maken programma's en ons jongste raadslid is nog geen 20 jaar.

De voorzitter: Mijnheer Van den Bergh, zou u af kunnen ronden? De tijd is voorbij.

De voorzitter: Uiteraard. Het is alleen nog de afsluiting. Dank je wel. Onze missie is helder: jouw stad, jouw verhaal is onze missie. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van den Bergh. Dan kijk ik het Forum rond of dat er vragen zijn. Nee, die zijn er niet. Dank u wel, mijnheer Van den Bergh. Dan gaan we naar inspreken nummer 2. Dat is de heer Van der Meij. En die komt inspreken namens Stichting Omroep Rijswijk over hetzelfde raadsvoorstel, advies aan het commissariaat voor de media over aanwijzing lokale publieke omroep. U heeft ook 5 minuten en ik zal u bij 4 minuten ook herinneren dat er nog 1 minuutje te gaan is. Als u begint, begint uw tijd.

Inspreker 2: Voorzitter, raadsleden, hartelijk dank om te kunnen inspreken. Een bijzondere positie voor mij. U kent mij allen als voormalig bestuurder, als voormalig raadslid. En laat ik beginnen u een compliment te geven, althans het college een compliment te geven, omtrent het raadsvoorstel wat nu voorligt, dat helder, zakelijk transparant, met een duidelijk voorstel, met een duidelijke appreciatie bij u voorligt. Daar houd ik van. Zo kent u mij ook. Zo heeft u mij ook gekend als wethouder. Zakelijke, rationele besluiten nemen en besluiten voorstellen. Voorzitter, Stichting omroep Rijswijk, Feel Good, hoef ik niet bij u te introduceren. Velen van u, misschien inmiddels iedereen, heeft kennisgenomen van Feel Good Radio van onze studio. Ik heb velen van u ook mogen ontmoeten bij ons tienjarige jubileum. Ik hoef hier geen beauty contest uit te spreken met wat wij allemaal voor Rijswijk de afgelopen tijd hebben gedaan en hoe zichtbaar wij zijn via de diverse kanalen. En ook succesvol zijn geweest, voorzitter, want wij hebben inderdaad in 2024 op eigen kracht een SVDE-appreciatie gekregen. Een belangrijke subsidie die we hebben binnengehaald. Die we alleen als Rijswijk, samen met Pijnacker-Nootdorp hebben kunnen binnenhalen. Niet in combinatie met Zoetermeer, gegeven de subsidievoorwaarden die gesteld waren. En ik neem volledig als bestuur mijn verantwoordelijkheid als voorzitter, maar ook het gehele bestuur, dat wij daar als bestuur achterstaan hoe we dat traject gevolgd hebben. Voorzitter, er zijn vele woorden geschreven door de vorige inspreker in een raadsadres en uitgesproken over de samenwerking met InRijswijk. En ook wij vinden het jammer dat die samenwerking niet van de grond gekomen is. In 2024 is onder leiding van oud-wethouder René van Hemert, zijn er gesprekken gevoerd met beide omroepvertegenwoordigingen. En dat leek inderdaad goed te komen dat het tot een samenwerking kon komen. Tot we een e-mail kregen of een app kregen op 12 juni 2024 dat er geen medewerking was vanuit InRijswijk. De medewerking werd ingetrokken. Zelf heb ik op 24 juli 2024 gesprek gehad met de heer Mooiman. Heel concreet genoemd. En ik ben tot de constatering gekomen, laat ik het zo formuleren, zoals de Fransen dat zo mooi zeggen, dat er sprake is van een incompatibilité des humeurs. Verschillen in aanpak, verschillen in kwaliteiten. Niets ten nadele van de een of de ander, maar dat is wel een gegeven. Dat werd nogmaals versterkt in een app die ik kreeg van de heer Mooiman, eind augustus. Waarin werd gesteld, ik zie een samenwerking met de omroep Delft niet zitten. Dat heeft allemaal te maken met de streekvorming die op dat moment volop in voorbereiding was. Waarvan we al wisten medio of eind 2024 dat de streek veranderd zou gaan worden naar Delft. Wat je ervan vindt, vind je ervan, maar dat is wel een wettelijk kader en gegeven waar we mee moeten werken. Begin dit jaar ben ik inderdaad benaderd door mevrouw Hagenaars, niet in de rol van voorzitter in spe van de nieuw te vormen Stichting Media Rijswijk, maar als persoon met een algemene vraag: kan ik met u het debat aangaan of een gesprek aangaan over mediabeleid in Rijswijk? Ik heb die vraag niet begrepen. Ik zeg: wat moet ik hiermee? Ik heb om een nadere duiding gevraagd. Voorzitter, tot op de dag van vandaag hebben wij geen concreet aanbod of vraag gekregen: kunnen wij met elkaar samenwerken? Alles bij elkaar opgeteld, voorzitter, ligt er nu een helder voorstel, met een heldere analyse vanuit het college.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meij, uw laatste minuut is ingegaan. Dan weet u dat.

Inspreker 2: Ik ben aan het afronden. Met een heldere analyse van het college die wij kunnen onderschrijven, met de plussen en de minnen die ook voor Omroep Rijswijk staan. En het is aan u om nu op basis van deze transparantie een goed besluit te nemen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Meij. Dan kijk ik het Forum rond of er vragen zijn. Die zijn er niet. Dan bedank ik u voor het inspreken. Dan gaan we naar inspreken nummer 3. Dat is mevrouw Boon. Die komt over RA 25 063, verzoek tot toewijzing woonwageningen Strijplaan. U heeft 5 minuten. Misschien de microfoon een klein beetje naar beneden. U bent iets kleiner dan de vorige sprekers.

Inspreker 3: Goedenavond. Ik ben Priscilla Boon en ik spreek namens mijn vader, die is daar boven. Dus ik ga het namens hem vertellen. Mijn naam is Sjaak Boon, geboren 7 juni 1966. Ik ben een geboren woonwageningenbewoner. Mijn vader is Chiel Boon en Susanna van der Loon. Beide komen uit een reizigersfamilie. Ik heb het grootste deel van mijn leven in een woonwageningen gewoond. Dat is mijn thuis, mijn cultuur en mijn identiteit. Drie jaar geleden raakte ik dakloos. Uit pure nood heb ik toen een woonwageningen gekraakt. Ik weet dat dit officieel niet mag, maar de werkelijkheid was dat ik geen dak boven mijn hoofd had. Toch ben ik altijd eerlijk gebleven richting de gemeente. Ik heb meerdere keren gevraagd om een oplossing en ik heb aangeboden huur te betalen. Maar er werd drie jaar lang niets gedaan. Het werd gedoogd en in die drie jaar heb ik ...

De voorzitter: Mevrouw Boon, zou u iets dichterbij de microfoon ... Want vooral boven horen ze het niet zo heel goed.

Inspreker 3: En in die drie jaar heb ik mijn leven opgebouwd. En nu krijg ik te horen dat ik eruit moet. En niet alleen dat, mijn plek wordt toegewezen aan een meisje van 18. Dat vind ik wel een beetje vreemd, want hoe kan zij langer ingeschreven staan dan ik? Terwijl je pas vanaf je 18de mag inschrijven. Dat is niet helemaal eerlijk. Wat daarbij zwaar weegt, bijna 80 procent van de bewoners van het kamp wil dat ik kan blijven op het kamp. Er is een petitie ondertekend. Dit laat zien dat het niet alleen mijn wens is, maar ook van de bewoners, van de gemeenschap. Ik ben een deel van die gemeenschap en daar hoor ik thuis. Ik ben nu 59 jaar en ik heb zware periodes in mijn leven gekend. Ook met psychoses. Als ik gedwongen word om weer in een huis te gaan wonen, is de kans dat ik terugval erg groot. En dat mag u niet negeren. Dit gaat niet alleen over een woning, dit gaat over mijn gezondheid, mijn stabiliteit en mijn toekomst. En laten we eerlijk zijn, als de gemeente vanaf het begin had willen handhaven, dan had dat in de eerste dagen of weken moeten gebeuren. Ik ben nu drie jaar verder en ik heb alles opgebouwd en een bestaan gecreëerd. Ik vraag u daarom niet om een gunst, maar om rechtvaardigheid. Ik vraag u om naar mijn leven te kijken, naar mijn cultuur en naar de steun van de gemeenschap. Kijk niet alleen naar de wetten en regels, maar ook naar gevoel, naar menselijkheid en naar de gevolgen voor iemands leven. Dank u wel, voor uw tijd.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Boon. Ruim binnen de tijd. Dan kijk ik even het Forum langs of er vragen zijn voor mevrouw Boon. Die loopt al weg. Nee. Mevrouw Boon, bedankt voor het inspreken.

3. Lijst van ingekomen stukken: vaststelling wijze van afdoening

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 3, lijst van ingekomen stukken. Er zijn geen agenderingsverzoeken binnengekomen. Dus mijn vraag: is het Forum akkoord van wijze van afdoening? Ja.

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 4, vaststellen van de agenda. En er is een verzoek vanuit het college gekomen om agendapunt 13 en agendapunt 9 om te draaien. En dat heeft te maken met wethouder Van Malsen die ook bij Forum Stad zit. Is het Forum akkoord om dat te switchen? Ja, dat is akkoord. Dus dan gaan we die ...

5. Mededelingen college

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 5, mededelingen van het college. Nu weet ik toevallig dat burgemeester Sahin in ieder geval een mededeling heeft. Dus die geef ik als eerste het woord.

Mevrouw Sahin: Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag een mededeling doen in mijn rol als voorzitter van de raad. Ik wil u attenderen op de uitnodiging die u van de griffie heeft ontvangen voor de inspiratiebijeenkomst op 1 oktober over kinderen- en jongerenparticipatie, speciaal voor raadsleden, fractie-assistenten en leden van het college. Er is een indrukwekkend programma samengesteld met fantastische sprekers, zoals ik het heb gezien. Dus de uitnodiging aan u en alle fractie-assistenten is om u daarvoor aan te melden bij de griffie. Dus 1 oktober dat gaat een hele mooie interactieve avond worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, burgemeester Sahin. Dan kijk ik de rest van het college. Wethouder Wit, u heeft het woord.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Komend weekend zitten we met zijn allen in het Strandwalfestival. Maar ik wil toch even onder de aandacht brengen dat ook op zaterdag het Open Monumentendag is. Op deze dag zijn een aantal bijzondere locaties open, waaronder ook het EPO-gebouw. Daar moet u wel zich voor aanmelden en een identiteitsbewijs meenemen. Maar wat ook open is en dat vind ik zelf heel interessant, is de afdeling archeologie op onze Werf aan de Steenplaatsstraat. Daar kunt u uitleg krijgen over hoe archeologie werkt en een aantal van de vondsten bezichtigen en vragen stellen aan een aantal aanwezige medewerkers. Dus mocht u daar belangstelling voor hebben, zou ik u zeker kunnen aanraden om daar langs te gaan. En ik wil u ook vragen om dit bericht te verspreiden onder uw bekenden en kennissen, want we hebben heel veel mooi erfgoed in Rijswijk dat het bezichtigen waard is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Wit. Andere twee? Nee.

6. Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 6, terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen. Nu is net het zomerreces geweest, maar is er toevallig iemand die een mededeling wil doen? Nee.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 7, overzicht toezeggingen en moties. Op het verzoek van het presidium is bij de fracties bekeken welke openstaande toezeggingen en moties kunnen worden afgedaan volgens indieners en mede-indieners. De griffie zal binnenkort een reactie verwerken in één overzicht en op 22 september bij het presidium aanbieden. Tijdens de eerstvolgende Forumavond in oktober zal de lijst ter besluitvorming worden voorgelegd aan het Forum. Is het Forum hier akkoord mee? Ja. Dan stellen we het hierbij vast.

8. Vaststellen verslag 8 mei, 3 juni, 10 juni, en 1 juli 2025

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 8, vaststellen verslagen van 8 mei, 3 juni en 1 juli. Gaat het Forum akkoord met deze verslagen? Zet ik mijn microfoon uit in plaats van aan. Mevrouw Jansen-Dirkx, u heeft het woord.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ik wilde even aangeven en dat is misschien heel flauw, maar het gebeurt wel vaker, in het conceptverslag van het Forum van ...

De voorzitter: Of u iets dichterbij wilt.

Mevrouw Jansen-Dirkx: In het conceptverslag van het Forum van Samenleving van 8 mei staat een foutje in mijn naam.

De voorzitter: Het wordt gecorrigeerd en is hij daarmee akkoord. Andere mensen nog? Nee, dan sluit ik hierbij agendapunt 8.

9. RIB 25 036 Staat Rijswijkse jeugd en tussenstand verantwoording

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 9 en dat wordt dus RIB 25 036, de staat van de Rijswijkse jeugd en tussenstand verantwoording. Er zijn heel veel vragen al gesteld en allemaal ook beantwoord. Dus ik ga even de partijen langs of ze nog een verhelderende vraag hebben en daarna de partijen die geen vragen hebben ingediend. Dan pak ik de volgorde die bovenaan staat. De vragen van GroenLinks. Wilt u nog een verhelderende vraag? Mijnheer Smith, u heeft het woord.

De heer Smith: Dank, wethouder. De antwoorden zijn helder en duidelijk en we kijken uit naar de uitkomsten in de volgende factsheet. Fijn dat die volgend jaar weer komt.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Schmidt. Dan gaan we naar mevrouw Jansen-Dirkx van Wij. Rijswijk.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Dank voor de beantwoording. Het was vrij helder en duidelijk. Fijn dat ook wel gekeken wordt naar de mogelijkheden om jongeren alsnog te betrekken in de volgende factsheet. Ik zou de wethouder een kleine opmerking/ advies willen meegeven om misschien ook Welzijn Rijswijk hierbij te trekken, omdat de jeugdwerkers daar al flink contacten hebben binnen de jeugd van Rijswijk. En ze hebben daar al onderzoek gedaan, onder andere over eenzaamheid. Dus misschien hebben zij wel facts die wij nog kunnen verwerken in deze factsheet. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Dan geef ik het woord aan Rijswijks Belang, mevrouw Koegler Böhm, u heeft het woord.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. Bedankt aan de wethouder voor de uitgebreide beantwoording. We zijn inderdaad ook blij dat jongeren en ouderen zelf betrokken gaan worden bij de factsheet. Want alleen cijfers zijn maar cijfers. Dat is een goede suggestie van mevrouw Jansen-Dirkx om ook Welzijn Rijswijk daarbij te betrekken. En fijn dat de cijfers volgend jaar ook komen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik mevrouw Van Schie aan van het CDA. U heeft het woord.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. En dank u wel, mevrouw de wethouder, voor uw duidelijke beantwoording van onze vragen. Het was heet van de naald, heb ik begrepen, dat er afspraken zijn gekomen over de jeugdzorg. En ik heb nog één vraag. Is het bedrag wat u noemt ook al meegenomen in de toelichting bij de Meicirculaire?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan gaan we naar D66, mijnheer Veerman, denk ik. Mijnheer Veerman, u heeft het woord.

De heer Veerman: Dank u wel. Ik heb ... Dank voor de beantwoording trouwens. Als ik kijk naar de factsheet en de beantwoording van de vragen, aanvullend op wat Wij. Rijswijk erover zegt. Het zou fijn zijn, ik heb gevraagd om een staatje te krijgen van het CJG en de JGZ-zorg en de kosten die daarmee gemoeid zijn en hoeveel mensen zij zien. Om te kunnen beoordelen wat wij in het algemeen doen in de voorliggende voorziening. Dat is natuurlijk mooi om daar een beeld van te krijgen. Dus dat betekent dat we geen ambulante jeugdhulp nodig hebben voor die doelgroep in eerste instantie. Dan zou het mooi zijn om daar ook bijvoorbeeld Welzijn Rijswijk in mee te nemen, maar een breed pakket te laten zien, waarmee we aangeven hoeveel mensen door die doelgroep behandeld wordt. En ik begrijp dat het een wettelijke taak is, maar we kunnen daar natuurlijk ook in uitbreiden en onze eigen wettelijke taak naar die organisaties, waaronder ook de GGD, maar ook CJG en JGZ uitbreiden met gemeenschapsgeld via de subsidieregeling die wij hebben. Dus daar was ik wel nieuwsgierig naar of dat mogelijk is dat we daar inzicht in krijgen van de afgelopen jaren. Om ook te kijken van wat doen zij nu en wat zouden we in de toekomst eventueel daaraan kunnen veranderen? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan denk ik mevrouw Van Nunen van de PvdA. Nee, mijnheer Bosman sorry ik dacht juicht, dat is mevrouw Van Nunen van de Partij van de Arbeid. Nee, mijnheer Bosman, sorry. Ik dacht: jeugd, dat is mevrouw Van Nunen, maar mijnheer Bosman, u heeft het woord.

De heer Bosman: Dank u wel, voorzitter. Bedankt voor de snelle beantwoording van het college van de vragen. Ik denk erg inzichtelijk dat de factsheet is samengesteld en dat de vragen ook zo snel zijn beantwoord. We hebben verder geen additionele vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman. Mevrouw Prenger, Beter voor Rijswijk.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Ik wil de wethouder bedanken voor de uitstekende beantwoording, want ik had best wel veel vragen namens onze fractie ingestuurd. Dank u wel daarvoor. Verder geen vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. Dan kijk ik of de VVD toch nog een vraag heeft. Mijnheer Ezinga.

De heer Ezinga: Voorzitter, mijn collega's hebben zoveel vragen gesteld, dat ik helemaal tevreden ben. Hartelijk dank.

De voorzitter: Heel goed. Dan kijk ik de ChristenUnie aan. Heeft u een vraag? Nee. Mijnheer El Majjaoui, heeft u een vraag? Nee. Dan heb ik nog een paar vragen gehoord. Dan zie ik dat de wethouder druk de antwoorden aan het opvragen is, aan het googelen.

Mevrouw Bentvelzen: Dat valt mee, hoor, voorzitter, dank.

De voorzitter: U heeft trouwe ambtenaren die meekijken.

Mevrouw Bentvelzen: Ik heb zeker hele trouwe ambtenaren. Ik hoor nog weleens wat andere woorden over die mensen worden uitgesproken. Die ga ik niet herhalen hier, maar ik ben heel trots op de mensen die hieraan hebben gewerkt. Want ik weet niet of jullie hebben opgeteld hoeveel vragen er zijn binnengekomen, maar in zo'n korte tijd is er zoveel werk geleverd in beantwoording aan vragen, dat ik mijn dank ook vanuit deze positie nogmaals uitspreek naar de ambtelijke organisatie. Om nu de vragen die er nog liggen te beantwoorden. Mevrouw Van Schie, nee, dat is maandag 8 september. Dat was gisteren. Dat is nog geen 24 uur geleden bekendgemaakt, dus dat is nog niet meegenomen in de verdere uitwerking van de financiën. In ieder geval niet meegenomen in de Meicirculaire, want toen was er nog niets over bekend. Toen was het een vraag. Ik was wel euforisch, want ik zei tegen mijn collega Van Damme, dan heeft de brief toch misschien nog wel wat nut gehad, die we toentertijd samen naar de staatssecretaris hebben gestuurd. Maar daar wordt nog op doorgerekend wat dat dan inhoudt voor Rijswijk. En reken u vast niet rijk, geef het alvast niet uit. Ga niet alvast moties bedenken om die middelen uit te geven, want dat is niet aan de hand. Voorzitter, verder heb ik een vraag gehad of tenminste meer een betrokken opmerking vanuit Wij. Rijswijk van mevrouw Jansen-Dirkx. Om naast de jongeren/ ouders ook Welzijn Rijswijk te betrekken in die zin in de vorm van jongerenwerkers. Daar wil ik zeker naar kijken, hoe we dat kunnen invlechten. En Welzijn Rijswijk is ook altijd bereid om met ons mee te denken als het gaat om cijfers aanbieden, et cetera. Dus daar ga ik zeker naar kijken voor de volgende factsheet. Dank u wel voor die suggestie. En voorzitter, de cijfers van de JGZ, hoeveel kinderen zij zien. Ik kan daarin alleen toezeggen dat we daar volgend jaar in terugkomen bij die stevige lokale teams. Zij doen ook wel jaarlijks rapporten opleveren waarin staat wat we doen. Waarin we ook goed zien en waarin ook wel duidelijk wordt geschetst wat voor, vind ik, toch wel verdrietig beeld er momenteel is als je kijkt naar de regio Haaglanden en de vaccinatiegraad van kinderen van 0 tot 4 jaar. Ik schrik daar heel erg van en ik vind daar ook iets van, want nog even en we hebben dadelijk allerlei ziektes van 100 jaar geleden weer terug in de klas. Maar daar wordt op gestuurd bij de JGZ. En ik weet niet zo goed of ik dat dan nu in die factsheet moet meenemen of dat we dat op een andere manier doen. Maar ik wil u wel toezeggen om daarnaar te kijken in ieder geval. Dus ik ga niet toezeggen: het komt in de factsheet, maar ik ga u wel toezeggen dat ik even kijk of we het terug kunnen laten komen in de stevige lokale teams van volgend jaar. Want dan komt er ook wel weer wat aan. En laten we elkaar in ieder geval scherp houden als het gaat om de JGZ, want ik ben het met u eens dat daar ook echt wel een sleutel ligt, omdat daar voornamelijk de grote groep tussen nul en vierjarigen is. En zij ook kindje op school bezoeken, waardoor basisschoolkinderen ook nog wel gezien worden. Voorzitter, volgens mij waren dat de vragen die er nu nog lagen.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Dan kijk ik het Forum even rond, want ik denk dat het niet nodig is om iedereen apart nog even af te gaan. Nee, dan sluit ik dit agendapunt .

10. Raadsvoorstel opheffen geheimhouding diverse documenten door B&W en raad (periode januari 2025 t/m juni 2025) (RV 25 041)

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 10 en dat is wel een raadsvoorstel. En dat is het raadsvoorstel opheffen geheimhouding, diverse documenten door B&W en de raad van periode januari 2025 tot met juni 2025. Wil iemand hier het woord over doen? Dan kan dit als akkoordstuk naar de raad.

11. Raadsvoorstel advies aan Commissariaat voor de Media over aanwijzing lokale publieke omroep (RV 25 040)

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 11 en dat is het raadsvoorstel advies aan het Commissariaat voor de Media over aanwijzing lokale publieke omroep RV 25 040. Is er iemand die het woord wil voeren? Mijnheer Van 't Eind is als eerste die het handje opsteekt. Mijnheer Van 't Eind, GroenLinks, u heeft het woord.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, dank u wel. Ik was niet de eerste die het handje opstak hoor, maar ik wil best als eerste van wal steken. Voorzitter, laat ik beginnen met mijn waardering uit te spreken richting beide aanvragers. We kennen beide aanvragers, we kennen beide partijen als partijen die actief zijn in de lokale journalistiek, die daar ook goed werk in leveren, die ook voor ons benaderbaar zijn. En ook kennen als partijen die beide aandacht hebben voor onze stad, voor onze bewoners, voor de cultuur van onze stad et cetera. Daar wil ik graag mee beginnen. Want voorzitter, lokale journalistiek is van groot belang. Journalistiek is in algemene zin van groot belang als het gaat over het functioneren van onze democratie, als het gaat over het functioneren van onze rechtsstaat, als een belangrijke controlefunctie en een belangrijke bewaker ook van onze rechtsstaat. En daarom is die lokale journalistiek ook zo ontzettend belangrijk. En daarom is dit voorstel ook en deze keuze ook heel erg belangrijk. Onze fractie had in dat licht heel graag gezien dat beide partijen wel tot samenwerking waren gekomen, omdat wij in beide aanvragen ook allerlei kwaliteiten terugzien, waarvan wij denken, als je dat zou bundelen, zou dat een nog sterkere partij opleveren voor onze stad. Dat is helaas niet het geval en de realiteit is dat we nu twee aanvragen hebben en dat een van die aanvragen, dat we daar een positief advies moeten geven richting Commissariaat voor de Media, die uiteindelijk het besluit neemt. Wij nemen niet het besluit, maar die uiteindelijk het besluit neemt over de licentie. En wij moeten kiezen tussen een. Daar hebben we eerder ook criteria voor vastgesteld, aan de hand waarvan er beoordeeld is, voorzitter. En het college heeft daar nu een voorstel voor voorgelegd en op die manier hebben wij ook naar dit voorstel gekeken. Is er op een goede manier omgegaan met die beoordeling en is dat op een goede manier toegepast? En dat is ook zoals we het gelezen hebben. Daar hebben we wel een aantal vragen over, voorzitter. Allereerst, het college weegt zwaar dat het PBO van Stichting Media Rijswijk een aantal partijen mist en daardoor, terwijl ze wel allebei op plus min gewaardeerd worden, dus het voldoet wel allebei, maar ze missen twee partijen waardoor zij in de redenering van het college niet voldoen aan de wettelijke vereisten. Maar het scoort wel plus min. Dat lijkt mij dan dat het wel voldoet. En bovendien en daar heb ik wel een vraag over, het is in principe natuurlijk een vrij makkelijk te herstellen ommissie, als die twee partijen missen. En in hoeverre u heeft het college ook gekeken of er ook een mogelijkheid is voor die partij om dat, voor Stichting Media Rijswijk te herstellen. Dat is mijn eerste vraag. Mijn tweede vraag gaat meer over hoe je die criteria toepast. We hebben natuurlijk te maken met twee partijen die allebei lang, de een langer, in Rijswijk actief zijn, maar wel één partij die al jaren de licentie heeft en dus ook meer financiële armslag. Dat is natuurlijk een andere positie dan als je van een positie komt waarin je dat niet hebt en dus ook minder middelen hebt. En in hoeverre bij het wegen van die criteria is dat door het college meegenomen? Want als ik de weging lees, bijvoorbeeld bij het platform en het bereik, dan wordt het gelijk gewogen, maar dan wordt er net een extra plus gegeven, omdat Stichting Omroep Rijswijk wel al een app heeft. Maar om een app te ontwikkelen, heb je natuurlijk ook middelen nodig, die voor een partij die dat in mindere mate had in eerste instantie, die middelen nog niet had. En in hoeverre is het dan eerlijk om daar dan op dat moment een plus voor te geven? Daar zou ik graag ... Hetzelfde geldt een beetje voor de financiële situatie van beide partijen, waar ook een weging op is en waar ook Stichting Omroep Rijswijk net iets beter op scoort. Maar ook daarvoor geldt dat je dan een voordeel hebt als zittende partij. En in hoeverre maak je dan ook eerlijk

kans als je een relatief nieuwere partij bent, die vanuit een andere positie komt, met minder financiële middelen? Voorzitter, dat is wat betreft de criteria voor ons belangrijk om van het college te horen van hoe kijkt het college daarnaar? En hoe hebben ze dat ook ... Dat dat ook een eerlijke weging is. Ik ben benieuwd hoe het college daarnaar kijkt. Voorzitter, wij hebben niet als criteria opgenomen kwaliteit van journalistiek als zodanig. Je zou kunnen zeggen: bij nader inzien, misschien is dat wel een omissie, want dat is eigenlijk de kern van waarom we een lokale omroep willen hebben. Lees mijn inleiding. Maar toch ben ik wel benieuwd, want je zou best kunnen zeggen dat bij het criterium bereik dat je daar ook mee zou kunnen wegen wat de professionele journalistieke kwaliteit is van beide partijen. Ik zie dat niet terug in de notitie van het college. In hoeverre is daar wel naar gekeken? En hoe kijkt het college naar die beide partijen, als het gaat om die journalistieke professionele kwaliteit? Want ik vind dat je dat best zou kunnen verbinden ook aan bereik en ook een aantal andere criteria, maar ik zie dat niet terug. Voorzitter, ik heb dan toch ook nog een vraag aan het college en dat gaat dan toch over die samenwerking. In de bijdrage net werden allerlei dingen geroepen. Daar hoef ik verder geen reflectie van het college op. Ik was wel benieuwd in hoeverre het college ook een actieve rol heeft gespeeld of heeft willen spelen in het bij elkaar brengen van deze partijen. Anders dan vragen: wilt u met elkaar samenwerken? Heeft het ... Want ik begrijp dat het college dat niet vlak voor de indiening van de vraag gaat doen, maar we hebben dit natuurlijk allemaal kunnen zien aankomen. Ook in 2023 en 2024 wisten we dat dit moment er zou komen, wisten we dat deze twee partijen er zijn, wisten we dat deze twee partijen apart opereerden. En dat er wel gesprekken waren en wisten we ook dat er, ik neem aan dat die wens ook bij het college leefde, dat het mooi zou zijn als dat één aanvraag was geworden. En in hoeverre heeft het college vooruitlopend daarop getracht om daar een bemiddelende rol in te spelen. Tot zover mijn eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van 't Eind. Mijnheer Kruger, Beter voor Rijswijk.

De heer Kruger: Dank u wel, voorzitter. Ik heb zelden een voorstel gezien wat zo duidelijk is. Het college is ver gegaan. Er zitten duidelijke leesbare overzichten bij, waar de ene sterk in is en de ander wat minder sterk. Twee aanvragen en het was inderdaad mooi geweest als het beperkt had kunnen worden tot één aanvraag, ware het niet dat de twee partijen elkaar niet of onvoldoende hebben kunnen vinden. Overigens wat net voorgesteld werd, dat de gemeente kennelijk een actieve rol had moeten spelen, daar neem ik afstand van, want het is niet de gemeente die dat bepaalt of partijen samen willen werken. Het moet liefde zijn van beide kanten en je krijgt anders een gedwongen huwelijk. U weet wat er gebeurt met de resultaten als je een gedwongen huwelijk krijgt. Dat gaat altijd vroeg of laat fout. In ieder geval, je ziet nu ook in stukken die zijn nagezonden en ik zie nu voor het eerst op mijn oude dag dat er bijlages worden toegezonden, opgesteld via het ChatGPT. Allerlei vragen en dingen. Dat is natuurlijk makkelijk, ik heb het zelf ondervonden, want ik heb dezelfde vraag gesteld en ik kreeg een heel ander antwoord, ten gunste van een andere kandidaat. Als we dat nu ook a gaan mee beoordelen, dan is het misschien goed dat het college misschien ook een antwoord gaat sturen via de chat. Dat we dan daar maar genoeg meenemen en de volgende stap is dat we thuis kunnen blijven. Het is een moeilijke keus. We geven een vergunning voor maximaal twee jaar, want er komt een hele nieuwe wetgeving aan. Dan ligt alles weer open. En voor de continuïteit van de omroepen als zodanig, lijkt het mij niet verstandig om nu ineens een andere partij aan te wijzen. Dus wat dat betreft zal de fractie van Beter voor Rijswijk het voorstel van het college dus willen volgen. En wat dat betreft is dat voorstel duidelijk. Dat is de bijdrage van Beter voor Rijswijk.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kruger. Mevrouw Jansen-Dirkx. En dan ga ik zo het lijstje af.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. Dat krijg je als verderop in de rij bent, dat het gras voor je voeten wordt weggemaaid. We hadden op zich niet heel veel vragen, maar we hadden wel

één opmerking en dat ging over wat betreft de vertegenwoordiging van jongeren. In de bijdrage van de heer Van den Bergh hoorde ik zojuist dat er toch wel jongeren betrokken zijn bij de stichting. Alleen is dat dus in het raadsvoorstel niet helemaal duidelijk naar voren gekomen. En dat is natuurlijk bijzonder jammer, want jongeren hebben de toekomst en vertegenwoordigen bovendien een heel groot deel van onze inwoners. Jammer dat dat niet helemaal duidelijk naar voren gekomen is. Maar zoals de heer Van 't Eind ook al aangaf, we hebben een wegingskader meegegeven. Dat hebben we vastgesteld hier in de gemeenteraad. En daar hebben we gezegd van hier zijn de criteria waaraan voldaan moet worden. En op basis van die criteria zijn we tot de conclusie gekomen dat de Stichting Omroep Rijswijk het beste scoort op alle onderdelen. En dat is natuurlijk voor de een vervelend om te horen en de ander die staat te juichen. En dat kan ik me voorstellen dat het best wel lastig is. Maar we bedanken allebei de stichtingen sowieso voor het feit dat ze de moeite genomen hebben om überhaupt een bieding te doen naar deze licentie. En wij volgen verder inderdaad het advies vanuit het college wat betreft het voorkeursadvies. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Jansen-Dirkx. Dan ga ik naar Mijnheer Loof van de Rijswijkse VVD.

De heer Loof: Dank, voorzitter. En voorzitter, ik wil mij graag ook aansluiten bij de woorden die de heer Van 't Eind in zijn bijdrage heeft gezegd, namelijk de dank uitspreken aan beide partijen voor het goede werk wat zij doen. En ik hoop ook dat dat ook, zover als dat kan, wordt voortgezet, wie er dan ook de vergunning krijgt. Ik ben ... Mijn fractie Rijswijkse VVD zijn beide partijen ook dankbaar voor al het werk wat ze doen, de inzet die ze tonen voor deze stad en de Rijswijkse samenleving. En dat wilde ik toch ook apart gezegd hebben. Voorzitter, er is ook al aangegeven dat er inderdaad een zo objectief mogelijk wegingskader vorig jaar is vastgesteld voor het geval er twee of meerdere vergunningsaanvragen zouden worden ingediend. Mijn fractie vindt dan ook dat we ons daaraan moeten houden en het ook op die manier objectief moeten bekijken. En daarbij zo veel mogelijk wegblijven bij eventuele persoonlijke overwegingen en vooral toetsen of de procedure juist is verlopen. Zover ik heb kunnen zien, is die procedure juist verlopen. Zij het dat ik wel één vraag heb die, hoe zou je het zeggen? Het lijkt alsof het voorstel zichzelf tegenspreekt, dat de helft van het voorstel achterwege had kunnen blijven, aangezien in het voorstel staat dat de stichting, moet ik die twee verschillende ... De namen lijken zo op elkaar. Stichting Omroep Rijswijk en Stichting Media Rijswijk. Stichting Media Rijswijk niet voldoet aan artikel 2.61 tweede lid van de Mediawet. Tegelijkertijd en volgens mij stelde de heer Van 't Eind dezelfde vraag, tegelijkertijd staat in het kader waarin alles wordt afgewogen, het voorkeursadvies, krijgen ze allebei op dit punt dezelfde weging, allebei de stichtingen. Dat bevreedde mij en ik hoor graag van het college wat daar precies achter zit. Want je zou ook kunnen zeggen: als een van de twee partijen niet voldoet, überhaupt niet voldoet, aan het kunnen krijgen van de vergunning, dan had je ook de hele afweging niet hoeven maken. Want dan had die ene partij hem toch nooit gekregen. Dus daar wil ik graag nog wel extra toelichting op. En verder wil ik graag mijn bijdrage afsluiten met ook uitspreken dat ik het ook jammer vind dat er geen samenwerking tot stand heeft kunnen komen. Ik hoop dat dat wellicht in de toekomst op een manier toch nog kan plaatsvinden of misschien wanneer de streekomroepen eenmaal worden opgezet. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Mevrouw Van Schie van het CDA, u heeft het woord.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Als er een heel goed en duidelijk voorstel ligt, is het soms moeilijk om te besluiten, omdat er zoveel punten in staan waar je over na kan en moet denken. In de eerste plaats en dat staat niet zozeer bij de criteria, maar vinden wij, net als de vorige sprekers, het ook wel jammer dat die samenwerking niet van de grond is gekomen. Wij maken ook veelvuldig gebruik van beide media en we vinden ze beide prettig en goed en aanspreekbaar.

Dus wij zijn ook blij met deze media in onze gemeente. De criteria, dat is al een paar keer gezegd, die zijn helder, maar ik zit wel te kauwen op de invulling daarvan. Mijnheer Loof zei ook al iets over de governance. De governance is, als ik het goed begrepen heb, bij de SOR niet op orde. Sinds 2022 zijn de statuten niet aangepast. Terwijl dat wel had gemoeten. Terwijl het bij de ander op papier het PBO niet goed is samengesteld. En bij de een is het dan minder erg als bij de ander. En misschien kan het college daar nog iets over zeggen. En door mijnheer Van 't Eind is heel goed naar voren gebracht de ongelijkheid van partijen. De ene partij is al heel ervaren, doet heel veel, heeft veel mogelijkheden faciliteiten en de andere partij begint net. En in hoeverre moet je dat meewegen in de aanvraag? Daar zijn wij nog over aan het nadenken. Dat is mijn bijdrage voor nu.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Mevrouw Koegler Böhm, Rijswijks Belang.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. En dank aan Stichting Omroep Rijswijk en Stichting Media Rijswijk voor hun aanmelding en ook voor het inspreken voor vanavond, om nog zaken nader te duiden. Uiteraard is het altijd beter als twee partijen kunnen samenwerken, maar de beide partijen gehoord hebbende en ook zeker Stichting Omroep Rijswijk, begrijpen wij ook dat samenwerking niet altijd mogelijk is. Wij zijn ook heel erg tevreden over hoe Stichting Omroep Rijswijk het de afgelopen jaren heeft gedaan voor Rijswijk. Dus wat ons betreft is het een akkoordstuk dit raadsvoorstel. En wij waarderen de inzet en de wijze waarop dat de afgelopen jaren is gedaan en we hopen dat dat zo voortgezet wordt. We hebben nog wel een kanttekening over de aanmelding van Stichting Media Rijswijk. Voor onze fractie staat voorop dat de lokale omroep een onafhankelijke positie moet hebben en ook zo door iedereen gezien moet worden. Nu zien we bij Stichting Media Rijswijk dat de voorzitter van het bestuur ook de voorzitter is van de lokale PvdA-fractie. Dat roept bij ons wel vragen op over de gewenste afstand tussen politiek en journalistiek. En wij willen echt benadrukken dat het ons hier niet gaat om de persoon, maar echt om het principe. De omroep moet boven de partijen staan en mag niet de schijn van belangenverstrengeling oproepen. We zijn dan ook blij dat zij niet aangewezen zijn. En mochten ze zich de volgende keer aanmelden, zouden wij vanuit Rijswijks belang in ieder geval het advies willen meegeven om daar nog eens over na te denken.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler Böhm. De heer Van der baan, ChristenUnie.

De heer Van der Baan: Dank u wel, voorzitter. En dank beide stichtingen voor al het werk dat verzet is ook en ook om hier in te spreken. Ook voor ons geldt, dank college voor zeer transparante stukken en een transparant proces. Erg helpend, denk ik, bij keuzes die vervolgens ook gemaakt gaan worden. En verder geen vragen vanuit onze fractie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Baan. Mijnheer El Majjaoui, Partij voor Gelijkheid en Rechtvaardigheid.

De heer El Majjaoui: Dank voorzitter, voor het woord. Voorzitter, laten we beginnen met het zeggen dat beide omroepen uitstekend werk verrichten om het lokale nieuws bij de Rijswijkers over te brengen. Voorzitter, hoewel het college de voorkeur geeft aan Stichting Omroep Rijswijk, dus de huidige oproep, heeft onze fractie ook kennisgenomen van de kandidatuur van Stichting Media Rijswijk, in dit geval SMR, in dit geval de nieuwe aanvraag.

De voorzitter: Mijnheer El Majjaoui, zullen we heel even wachten, want lijkt net of u achter het aquarium aan het ...

De heer El Majjaoui: Dat is niet mijn schuld.

De voorzitter: Nee, ik denk dat ...

De heer El Majjaoui: Ik ben onzichtbaar of mijn bril is niet goed.

De voorzitter: Dan is mijn bril ook niet goed. U bent scherp. U heeft opnieuw het woord. Sorry voor het onderbreken.

De voorzitter: Let's go. Voorzitter, laten we beginnen met het zeggen dat beide omroepen uitstekend werk verrichten om het lokale nieuws bij de Rijswijkers over te brengen. Voorzitter, hoewel het college de voorkeur geeft aan Stichting Omroep Rijswijk heeft onze fractie ook kennisgenomen van de kandidatuur van Stichting Media Rijswijk. SMR profileert zich als Rijswijkers voor Rijswijkers met een breed team, onafhankelijke Omroepraad een aandacht voor samenwerking met scholen en verenigingen en nog veel meer positiefs. Voorzitter, dan val ik in herhaling, waarom is een samenwerking tussen beide omroepen, kandidaten, niet zorgvuldig onderzocht, waar nodig ook gestimuleerd? En ondanks meningsverschillen, waarom heeft de gemeente er niet voldoende tijd ingestoken om de verschillen te overbruggen? Ten slotte gaat het hier om het algemeen belang en dit overstijgt het individuele belang. Verder heeft onze fractie nog een aantal vragen omtrent het raadsvoorstel zelf. Bij de overgang naar de Rijksoverheid in 2028 is de vraag welke financiële risico's ziet het college te zijner tijd en blijft steun na 2028 nog steeds mogelijk? Hoe worden Rijswijks nieuws of Rijswijkse onderwerpen geborgd binnen de beoogde streekomroep? Tot slot, hoe wil het college de jeugd beter van dienst zijn en welke plannen heeft u om de jongeren te bereiken via de lokale omroep? Tot zover, voorzitter, voor wat betreft onze vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Mevrouw Van Nunen, PvdA Rijswijk.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank. Wij hebben natuurlijk grote waardering voor de werkzaamheden en het enthousiasme van beide aanvragen, indieners, want dat heeft in onze gemeente geleid tot nu toe tot mooie platforms en discussie en debat, mooie items met interviews over van alles wat zich afspeelt in Rijswijk. En dan vanavond staan we wat onze fractie betreft voor de afweging om een advies te geven, een moeilijke afweging, wat ons betreft, over het afgeven van een nieuwe licentie of het advies daarover aan het Commissariaat. Onze fractie wil graag wel het debat voeren op hoofdlijnen, op de criteria en niet op personen dan wel hun kwaliteiten of vertegenwoordiger van de specifieke groep. We hebben op basis van het raadsvoorstel nog wel wat vragen aan de wethouder over het proces naar dit voorliggende voorstel en de weging van verschillende criteria en een uiteindelijk oordeel. Het raadsvoorstel is opgesteld, een aantal anderen voor mij zeiden het ook al, voor de duur van twee jaar, namelijk tot een 01-01-2028, waarna waarschijnlijk een nieuwe bundeling van lokale regionale omroepen ingaat. Ik heb ook begrepen dat gemeenten na 1 juli 2026 geen nieuwe procedure meer hoeven voor te bereiden, vanwege een te korte termijn tot 01-01-2028. Wij zitten daar net voor, dus wij lopen die procedure dus wel. Maar het geeft wel een beeld van over welke korte termijn we eigenlijk het hebben in dit raadsvoorstel. Onze tweede vraag gaat over, het is al een paar keer genoemd, de pogingen tot samenwerking tussen beide partijen. Kan de wethouder reflecteren op dit proces en ook op de opmerking hierover van beide partijen die eigenlijk niet tot een gelijke conclusie komen, in tegenstelling zelfs. Een andere vraag en ook c.q. opmerking van onze kant, via de voorzitter. Stichting Media Rijswijk heeft in korte tijd veel nieuwe stappen gezet om te voldoen aan de criteria die het Commissariaat stelt en die wij zelf stellen. Zo is bijvoorbeeld de sector educatie onder onderwijs wel degelijk toegevoegd aan het PBO. De VVD vroeg daar ook al iets over. En wordt ook met jongeren gewerkt als stagiaire. Graag uw reactie op het in ruime mate betrekken van jongeren met een specifieke focus op lokaal nieuws door Stichting Media Rijswijk. Hoe kijkt u daartegenaan, zonder dat u een vertegenwoordiger van hen in het PBO ziet? Kortom, ik begrijp ook wel de focus op onze eigen criteria ter toetsing, maar is de snelle ontwikkeling en de potentie ook van Stichting Media Rijswijk in de afgelopen maanden voldoende gewaardeerd en meegewogen in dit voorstel? Als aanvullende criteria hebben wij

natuurlijk nog een aantal zaken vorig jaar vastgesteld, maar de beoordeling door het college wil ik toch wel nader geduid hebben. Zo zijn bijvoorbeeld, de informatiekkanalen zijn duidelijk. Dat begrijp ik. Maar de samenwerking met lokale partners, de interactie met inwoners, die is in feite, die kan fluctuerend zijn voor beide aanvragers. Heeft u dat meegewogen? U gaat uit van een voorstel op papier. Wat is de harde informatie erachter dat het daadwerkelijk in de praktijk ook zo gaat, zoals u beoordeelt in uw uiteindelijke conclusie? De financiële situatie, ik geloof dat de heer Van 't Eind het ook al zei, u zegt het zelf, daar is eigenlijk van Stichting Media Rijswijk ook niets te verwachten, want het is een nieuwe aanbieder. Het enige wat wel ons opviel, is dat de professioneel geboden situatie bij Stichting Omroep Rijswijk negatief wordt beoordeeld. Hoe zwaar weegt u dat ten opzichte van de plusjes en de plus minnetjes? Ik kan me voorstellen, dat een negatieve beoordeling, dat is de enige negatieve beoordeling in het hele afwegingskader, toch zwaar weegt. Voorzitter, tot zover de eerste termijn en ik ben benieuwd naar de antwoorden van de wethouder.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Mijnheer Veerman, D66.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter en het college voor dit mooie plan. Waardering voor beiden, laten we daarmee beginnen. Dat hebben heel veel mensen al genoemd hier voor mij. Wat opvalt en waar we het natuurlijk al eerder over gehad hebben, ook in vorige toezeggingen gaat het vooral over de beoordeling door het Commissariaat voor de Media. Je ziet dat het appels en peren met elkaar vergelijken is. En dat is natuurlijk heel lastig. De ene heeft een mooie kabelkrant, nieuwssite, die veel lokaal nieuws geeft. En de ander heeft al tv-uitzendingen, radio en een nieuwssite en nog meer. Het is dus een beetje een ongelijke strijd, daar begin je al mee en dat is zo gesluimerd sinds die Commissariaat voor de Media natuurlijk de vergunningen gaf, al heel lang geleden, is dat eigenlijk een beetje begonnen. En toen was er natuurlijk niets, maar je ziet nu dat heel veel omroepen al heel lang bezig zijn en dan is dat al gauw heel lastig om als nieuwe partij daar ook op dat veld een ruimte te creëren voor jezelf. Zeker als je het over radio en tv hebt, wat heel veel geld kost, om daar ook middelen beschikbaar voor te krijgen, om daar ook te laten zien wat je kan. En dat is bijna onmogelijk. Dus wat dat betreft is het ... De beoordeling van het Commissariaat voor de Media vind ik altijd een beetje een lastige. Er wordt aan ons gevraagd wat wij daarvan vinden, maar dat is eigenlijk niet te doen, ook niet op basis van deze gegevens die wij nu hebben. Die zijn natuurlijk goed beoordeeld door ons college. Dat begrijp ik allemaal. Als we kijken naar de programmaraad bijvoorbeeld ook, ik hoor mensen zeggen over jeugd. Het gaat er ook niet om of iedereen vertegenwoordigd is in die programmaraad. Dat is heel belangrijk, maar het moet ook een afspiegeling zijn in de programmering van die zenders en op de kabelkrant. Dat is eigenlijk misschien nog wel veel belangrijker. Of er nu wel of niet iemand vertegenwoordigd is van jeugd, is niet zo heel belangrijk. Het is veel belangrijker of alle geledingen die in de samenleving in Rijswijk leven, ook echt in die programmering die voorgesteld wordt en dan aan ons wordt doorgegeven via radio, tv en kabelkrant, of die daar ook aan bod komt, moet ik zeggen. En dat laat weleens te wensen over bij heel veel lokale omroepen, omdat het medialandschap heel erg veranderd is. En dat baseren we nog steeds op oude inzichten die we hadden van hoe vroeger lokale omroep eruit moest zien. Ik heb er zelf voor gewerkt en daar moesten allemaal lokale programma's gemaakt worden, maar dat is helemaal niet meer zo. Dat is ook niet meer vol te houden. Dat landschap is gewoon ontzettend veranderd. Eigenlijk zou ook die beoordeling van het Commissariaat voor de media veranderd moeten worden. En daar lopen wij nu tegenaan en daar kunnen we heel weinig aan doen, want we moeten wel een partij kiezen en dat gaan we nu ook doen. En ik zie het collegevoorstel en ik zie ook dat wij onze mond aan de ene kant wel vol hebben over democratie lokaal nieuws. De ene partij gaat via de opzendregeling nog twee jaar betaald worden. We kunnen natuurlijk ook een keuze maken. We hebben heel weinig mediabeleid. We financieren onze lokale krant ook gedeeltelijk. We zouden natuurlijk ook ervoor kunnen kiezen, als we zeggen: we vinden de Stichting Media Rijswijk zo'n goede

partij, als we het over de nieuwssite hebben. Dan zouden we daar ook een subsidie aan kunnen verlenen natuurlijk. Die keuze hebben wij als raad. Laten we daar ook naar kijken dan, want als wij zeggen van we willen twee nieuwssites of twee organisaties of misschien wel meerdere organisaties binnen onze lokale omroepen of lokale nieuwsvoorziening, dan hebben we die mogelijkheid. Dan moeten we daar gewoon een subsidieregeling voor voorstellen en dan is dat heel snel geregeld, lijkt mij. Dat is nog een raad aan het college of die mogelijkheid er is, of deze stichting misschien zelfs subsidie zouden mogen aanvragen voor wat zij nu doen. Ze doen inderdaad lokaal nieuws, democratie. Onze politiek wordt vertegenwoordigd door deze organisatie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan zijn we klaar voor het Forum. Dan heb ik een voorstel voor wethouder Wit. Er zijn heel veel vragen gesteld. Heeft u ze allemaal? Wilt u beginnen? Anders wilde ik voorstellen om even 5 minuten te schorsen, maar als u het heeft, dan heeft u het woord.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. U kunt zich voorstellen, voorzitter, dat ik mij grondig heb voorbereid op deze avond. Om te beginnen sluit ik me aan bij de woorden die velen van u al hebben geuit vanavond en mijn dank uitspreken aan beide aanvragers voor deze licentie. Beide zijn inderdaad bekend in de gemeente. We werken ook met beide omroepen samen in de gemeente op allerlei manieren. En wij waarderen als college ook de wijze waarop zij hun uiting geven aan de Journalistiek plicht en de journalistieke drive die zij hebben als organisaties. Daar zien wij ook geen verschil in de wijze waarop dat in onze samenleving landt. Dus nogmaals dank voor uw aanvragen. Tegelijkertijd hebben wij als college en u als raad wel de verplichting, de wettelijke taak, om richting het Commissariaat van de Media een voorstel neer te leggen, een voorkeur voor één omroep om een lokale licentie te krijgen. En daar staan we nu op dit moment. Ik heb een behoorlijke lijst vragen ontvangen. Ik ga eventjes van bovenaf. Dus ik begin bij de vragen van GroenLinks. En dat is een vraag die door meerdere partijen vanavond wel gesteld is, meerdere fracties. Wat heeft het college gedaan om samenwerking te halen? Dan wil ik toch één ding wat scherper stellen hier. De vraag is niet zozeer samenwerking, maar samengaan. Dat is wat het Commissariaat voor Media uiteindelijk vraagt. En dat gaat wel iets verder dan alleen samenwerken. En samengaan is in dit geval, in ieder geval in de gesprekken die wij gehad hebben, gebleken dat dat vanuit een van de partijen niet mogelijk was. Op het moment dat wij dat op die manier duidelijk te horen krijgen en wij ook niet de mogelijkheid zagen om daar verder nog het debat of het gesprek over te voeren, het werd gewoon afgesloten, dan houdt voor ons als gemeente de wettelijke taak ook op. En dan kunnen wij constateren dat wij verder moeten gaan richting de beoordeling conform de wettelijke vereisten en ook de aanvullende eisen zoals die in november vorig jaar zijn vastgelegd door de gemeenteraad. Er is door een aantal mensen gevraagd: had daar niet meer sturing in moeten zijn in het voortraject? Dat werd in ieder geval door GroenLinks en ook door de Partij voor Gelijkwaardigheid en Rechtvaardigheid. Maar wij gaan op het moment dat wij nog geen aanvragen binnen hebben, niet de rol pakken om omroepen te stimuleren om samen te gaan. Dat is niet onze taak en ik voel me ook zeker niet de aangewezen persoon om daar dan die stap te zetten. Op het moment dat de aanvragen binnen waren, hebben wij beide omroepen uitgenodigd voor een gesprek. De vraag gesteld: ziet u een mogelijkheid tot samengaan? Dat bleek niet het geval. Dan is wat dat betreft onze taak daarin gepasseerd en hebben we te voldoen aan de aan de vragen die ook het Commissariaat voor de Media aan ons stelt. U geeft aan het PBO van Stichting Media Rijswijk en ik hoop ook echt dat ik dat onderscheid goed blijf zeggen, want dat is inderdaad best lastig. Het PBO van Stichting Media Rijswijk daar zijn een aantal partijen niet aanwezig. We hebben geconstateerd dat bij de aanvraag de educatie en jongeren niet aanwezig waren in het PBO. En wel bij de Stichting Omroep Rijswijk. Dan kunt u zeggen van dat is toch maar een klein verschil. Er wordt ook gezegd: kunt u dan naar het programma kijken, naar het beleid kijken, hoe daar met jeugd en met scholing omgegaan wordt.

Maar wij kijken puur alleen naar de representativiteit van het PBO. Dat is ook wat de vraag is die de wetgever ons voorlegt. En de vraag is dus ook: kunnen wij dan volmondig ja of nee antwoorden op die vraag? En dan constateren wij dat wij bij Stichting Media Rijswijk niet volmondig ja kunnen zeggen op de vraag of het een representatief PBO is. Als wij op dit ...

De voorzitter: Wethouder. Er is een interruptie van mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Ja, ik weet niet, de wethouder was nog bezig in een zin, excuus. Voorzitter, maar waarom scoren ze dan allebei een plus min? Dan krijgen ze allebei een matig en dan zeg je toch of bij allebei niet volmondig ja, want het is allebei dezelfde beoordeling. In die beoordeling, in het formulier scoren ze allebei plus min. Dat de ene er twee minder heeft dan de ander, betekent dat per se automatisch dat je dan niet voldoet aan de wettelijke taak? Want dat is wat u stelt en tegelijkertijd geeft u ze allebei een plus min. Dat rijmt voor mij niet.

De voorzitter: De vraag is denk ik helder voor de wethouder. Dank u, mijnheer Van 't Eind.

De heer Wit: Die vraag daar zou ik zeker nog op komen, voorzitter. Maar goed, ik zal hem nu meteen beantwoorden, want er zijn meerdere mensen die die vraag gesteld hebben. Wij hebben ... De wettelijke criteria gaan uit van representativiteit van het PBO. Dat zijn de eerste drie vragen die gesteld worden. Een daarvan is de wettelijke representativiteit. Daar voldoet Stichting Media Rijswijk niet met een volmondig ja aan. In de beoordeling hebben we echter ook wel geconstateerd dat het PBO van Stichting Omroep Rijswijk best groot is en dat daardoor de slagkracht van het PBO weleens wat minder zou kunnen zijn. Als je met 17 mensen moet vergaderen, dan kan dat qua slagkracht best weleens wat lastiger zijn. En daardoor hebben wij, dat is een niet-wettelijk vereiste, hebben we gezegd van dat vinden we ook wel een criterium die we in die wegingslijst wat negatiever beoordelen. En dan kom je dus allebei op een plus min. Maar als je uitgaat van de wettelijke taak, de wettelijke representativiteit, dan blijft dat toch niet een volmondig ja voor Stichting Media Rijswijk. De vraag is ...

De voorzitter: Wethouder Wit, u heeft nog een interruptie van mevrouw Van Nunen van de PvdA. Ik liet u even uitspreken op mijnheer Van 't Eind.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, even op hetzelfde punt, want op die participatie van jongeren in het PBO, als je namens de doelgroep er zit, ben je dan representatief voor wat jongeren willen? Als ik kijk naar het PBO van Stichting Omroep Rijswijk. We hebben het hier niet over personen of namen, maar daar zit geen jongere in, maar een professional namens jongeren. Is dat voor u hetzelfde? Stel ik de vraag.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Wethouder Wit, vervolgt u ...

De heer Wit: Het gaat er niet om of wij dat hetzelfde achten, achten wij het representatief voor educatie en jongeren? En in dit geval zeggen wij: dat achten wij representatief. Dat is onze beoordeling. Daar kan u inderdaad wel anders in zitten, maar dat is wel zoals wij het zien. Dan is de vraag ook: kan dat niet hersteld worden dat PBO? Nee, dat kan dus niet, want het PBO zoals ingediend is op 24 mei sluitingsdatum is vastgelegd. En op dat moment wisten wij niet, hadden wij geen kennis van andere mensen die in zo'n PBO zitten. Wil je dat herstellen, had je na die tijd een ander PBO moeten indienen bij het Commissariaat voor de Media. Dat heeft Stichting Media Rijswijk niet gedaan. En dus kunnen wij de stukken, eventuele wijzigingen, ook niet meenemen en veranderingen in de toekomst dus ook niet meenemen in de weging. Door een aantal fracties is ook aangegeven: is er niet een ongelijkheid? Want Stichting Omroep Rijswijk is licentiehouder al voor 10 jaar. Ze hebben hun hele bedrijf opgebouwd. Hebben contact gemaakt, financieel misschien een

sterkere positie. Dat is inderdaad, wat zonet ook door D66 werd gezegd, wel het gevolg van de weging zoals wij die nu moeten uitvoeren door het Commissariaat voor de Media. Dat wij daar in principe niet naar kijken. Het is gewoon puur op basis van de ingeleverde stukken, kan het zijn dat vanuit de geschiedenis een van de omroepen een voordeel zou kunnen hebben, maar dat is niet waar wij op oordelen. Dat is ook niet een van de criteria. Dus in dit geval, nee, daar kunnen wij nu niets aan doen. En ik ben het wel met de heer Veerman eens, als je kijkt naar het systeem zou dat wellicht om een revisie vragen. Als je het medialandschap aanpast, zou ook dit wellicht aangepast moeten worden, maar dat is nu niet het geval. Dus ertussen komen, ik zal ook niet ontkennen dat dat in veel gevallen best wel lastig zal zijn. Journalistieke kwaliteit, vraagt u. Waarom heeft u dat niet meegenomen? U gaf het antwoord zelf al, wij hebben dat niet meegenomen, omdat we dat niet als extra toetsingscriteria hebben opgenomen. U koppelt dat aan bereik, dat vind ik niet terecht, want journalistieke kracht hoeft niet te zeggen als je bereik groot is, dat je journalistiek beter bent of minder bent. Dus sorry, die koppeling die maak ik niet. Even kijken. Dan heeft u nog de vraag ... Nee, dat was dat waren de vragen van GroenLinks. Even kijken. Ik heb het al gehad over de gelijke beoordeling. De statuten van Stichting Omroep Rijswijk werden nog vragen over gesteld door het CDA. Hoe dat dan zit. Dat die niet aangepast zijn. Terwijl daar wel om gevraagd is. Ze voldoen wel aan de wettelijke vereisten. Dus dan houdt het dus voor deze beoordelvingsvraag op. We hebben vragen gesteld, we hebben wensen hoe we die statuten anders ingevuld zouden willen zien. En dat is tot op heden nog niet gebeurd en dat is ook iets waar we dus inderdaad nog steeds wel, daarom staat er ook geen plus-plus bij dat onderdeel, maar daar hebben we nog vragen over, maar verder is dat geen onderdeel van de beoordeling geweest. Rijswijks Belang, wacht even, CDA had nog een vraag gesteld. Dat gaat over het aanvullen van het PBO. Dat heb ik net beantwoord. Stichting Media Rijswijk, de vraag van Rijswijks Belang over de voorstellen. Ik weet niet of het een vraag was of dat het een opmerking was. Volgens mij is het een opmerking, ga ik daar verder ook niet op in. ChristenUnie had geen vragen. Partij voor Gelijkwaardigheid en Rechtvaardigheid, meer tijd gestoken in het samengaan. Dat is dus niet onze taak. Financiële risico's na 2028. Uiteindelijk, op het moment dat de nieuwe Mediawet in werking gaat, dan betekent dat dat wij de wettelijke taak om een omroep te ondersteunen financieel niet meer hebben. Wij krijgen dat nu op basis van inwoners, krijgen wij vanuit in het Gemeentefonds een uitkering. Die zetten wij rechtstreeks door naar de omroep. Op het moment dat de nieuwe Mediawet ingaat, zal het direct vanuit de overheid richting Rijksoverheid, richting de omroep gaan. Dan vallen wij als partij daar dus tussenuit. U vraagt mij ook: hoe gaat u jongeren meer plek geven in lokale omroepen en ook meer aan het woord laten komen? Dat is ook niet aan mij. We hebben twee voorstellen, twee aanvragen liggen, die beide ingaan wel in hun beleid op jongeren. En daar hebben wij een weging in gemaakt, zoals u heeft gezien. PvdA heeft vragen gesteld over het reflecteren over het samengaan. Dat heb ik net gedaan. De evaluatie. Educatie jongeren, nogmaals, het staat in de stukken. Dat klopt, maar het staat niet in het PBO en het PBO is nog steeds hetgeen waar wij wel wettelijk op toetsen. En de snelle ontwikkeling die u aangeeft. Dan zou ik naar het verleden moeten gaan kijken hoe de ontwikkeling van een omroep geweest is. Dat is ook niet een toetsingscriteria. Wij hebben en ik begrijp dat dat best lastig kan zijn, maar het is een momentopname. Wij krijgen stukken binnen. Op basis van die stukken en de wegingscriteria die we hebben vastgesteld en de wettelijke eisen, toetsen wij. Dus het verleden. Hoe de ontwikkeling is geweest van een omroep, speelt geen rol in deze toetsing. Even kijken. De financiële situatie. De professionele operatie, er staat een min in dat toetsingscriteria. Dat klopt. Maar we hebben ook in november afgesproken dat we niet gewogen deze toetsing uitvoeren. Met andere woorden, een min betekent vanuit plus min eentje naar beneden. Een plus betekent eentje naar boven. Zo is de toetsing gedaan over het hele overzicht. En dat is dan uiteindelijk een van de criteria waar Stichting Media Rijswijk beter op scoort dan Stichting omroep Rijswijk. Zo zijn er dus ook een aantal criteria waar Stichting Omroep Rijswijk, meer dus, vijf meer, beter op scoort. Dus geen gewogen toetsing. En

dan kom ik bij D66, denk ik, als laatste. En ik ben al net al even ingegaan op de wijze waarop wij kijken naar dit soort toetsing inderdaad, zoals ook het Commissariaat van de Media daarnaar kijkt. Ja, wij hebben daar ... Ik heb daar zelf ook wel vragen bij hoe je dat zou moeten doen. Zeker als je kijkt naar hoe het nu momenteel in ... Wat wel blijkt uit deze aanvraag en deze toetsing. Tegelijkertijd nogmaals, de nieuwe Mediawet komt eraan. Het wordt een heel andere situatie, streekomroepen. Dus we weten helemaal niet hoe dat exact gaat lopen. Ik weet in ieder geval wel dat wij een andere rol krijgen als gemeente daarin. U heeft nog wel de vraag gesteld: kunnen wij Stichting Media Rijswijk dan niet zelf subsidie geven? Alle partijen kunnen, elke stichting, vereniging in Rijswijk kan een subsidieaanvraag doen, maar die subsidieaanvraag die moet dan wel in lijn zijn met wat wij als gemeente mogelijkheid geven om subsidie voor aan te vragen en ook in ons beleid aansluiten. En dat zou ook de Stichting Omroep Rijswijk dan dezelfde mogelijkheid moeten geven. Want nogmaals, ook dan moeten we gelijke monniken gelijke kappen, dat principe blijft dan ook van kracht. Dus ik zou dat zeker niet op die manier aanraden om daar nu vanuit de raad in dit gremium voor op te roepen. Maar als u daar vragen over heeft, dan zou ik dat intern wellicht een keertje met uw fractie bespreken, hoe u dat zou willen aanvliegen. Voorzitter, ik heb alle vragen, denk ik, beantwoord, ik geef hem even terug aan u.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Wit. Dan kijk ik even rond. Mijnheer Van 't Eind. Mevrouw, jawel. Twijfel bij mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, dank aan de wethouder voor de beantwoording. Ik kan de beantwoording grotendeels volgen van de wethouder. Ik neem ook de beantwoording even mee terug naar de fractie ter bespreking, maar hartelijk dank voor de antwoorden. Ik heb op dit moment even geen vervolgvragen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Mijnheer Kruger, u heeft het woord.

De heer Kruger: De wethouder bedankt voor de duidelijke beantwoording van alle vragen die gesteld zijn. En dat brengt ons niet op andere gedachten, zoals ik al in eerste instantie heb aangegeven. Ik vind het jammer dat er twee aanvragen geweest zijn, want inderdaad zoals ook door anderen gezegd, ze zijn allebei goed bezig, brengen goede informatie en dat waarderen we. En ik zou inderdaad, wat u aangeeft, misschien dat op andere wijze ze bepaalde activiteiten zoals ze dat nu doen zou kunnen worden voortgezet, maar daar gaat dit stuk, dit voorstel niet over. We moeten nu een keuze maken. Wat ons betreft volgen wij volledig het advies van het college en vinden we zelf dat het voor de raad een akkoordstuk zou kunnen worden. Want als we het als een besprekingsstuk daar gaan behandelen, dan gaan we waarschijnlijk dit verhaal weer overdoen en ik hoop niet dat dat de bedoeling wordt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kruger. Mevrouw Jansen-Dirkx voor de tweede termijn? Nee. Mijnheer Loof, voor een tweede termijn? Mevrouw Van Schie voor een tweede termijn. U heeft het woord.

Mevrouw Van Schie: Eén vraagje aan de wethouder. Kan de Stichting Media Rijswijk, ik ben ook steeds in de war, kan die wel doorgaan met de activiteiten zoals ze nu doen tot 01-01-2028? Dat is mijn vraag.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Mijnheer Van der Baan? Nee. Mijnheer EL Majjaoui, wilt u het woord? Nee. Mevrouw Van Nunen, u heeft het woord.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, ik heb eigenlijk nog één vraag van mij liggen. Dat is de interactie met inwoners. Misschien heeft de wethouder dat indirect beantwoord, dat weet ik eigenlijk niet

meer, bij een andere beantwoording van de vraag. Maar is het college het met de PvdA-fractie eens dat interactie met inwoners een dynamisch proces is, dat je niet op papier precies kunt weergeven wat je doet? En dat dat ook geldt voor samenwerking met lokale partners. Dat doe je op basis van thema's en dat doe je op basis van een samenwerking die ergens toe leidt. En dat is niet altijd structureel. Dat zei ik, dacht ik, in mijn eerste termijn ook of dat vroeg ik in mijn eerste termijn. Het vermelden wat je wilt op papier is niet altijd hetzelfde van als wat je al doet of wat je daadwerkelijk ook gaat doen. Ik heb daar nog graag het antwoord van de wethouder op.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Mijnheer Veerman voor de tweede termijn. U heeft het woord.

De heer Veerman: Bedankt voor de beantwoording, wethouder. Ik heb nog wel een aanvullende vraag inderdaad, want als we het over mediabeleid hebben naar 2028 en de mogelijkheid om daar aanpassingen aan te doen. We hebben het over waardering. Dat hebben we voor beide nieuwsorganisaties. En die waardering kunnen natuurlijk laten blijken als burgers Van Rijswijk door een geldsom te geven. En dat kunnen we aan beiden doen. Dat kan aan een gebeuren. En volgens mij is er ook weleens een verzoek van de Stichting Omroep Rijswijk geweest om extra financiële middelen. Dat hebben we dan uiteindelijk niet gehonoreerd, maar ik vind wel dat we dat het mediabeleid mee zouden moeten nemen of dat er een ontwikkeling is, zouden we ook die mogelijkheid moeten bieden dat er meerdere partijen zijn die, op basis van de diensten die zij leveren, een bepaald geldbedrag zouden kunnen krijgen. Ik zou dat dat gesprek graag met u aangaan.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Mijnheer Loof, toch nog voor een tweede termijn.

De heer Loof: Nee, als interruptie als het mag.

De voorzitter: Een interruptie dat mag ook.

De heer Loof: Ik vroeg mij namelijk af, via u voorzitter, hoe de heer Veerman zijn voorstel voor subsidie in relatie tot het subsidiekader dat wij hebben beoordeeld en ook wat hij vanuit zijn fractie zou zeggen als er ook ineens een andere partij zich zou aanmelden hier? Omdat er een subsidie wordt gegeven in de gedachte van de heer Veerman. Er komt nog een mediapartijen. Ik noem geen namen, maar misschien kunt u er een verzinnen, die zegt: ik zou ook wel een subsidie willen. Wat zou u dan doen?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Dan geef ik het woord aan mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel. Volgens mij is het subsidiebeleid dat wij hebben onlangs nog aangepast door de wethouder, van de eigen partij. Daar hebben we allemaal ... Daar staan ook beoordelingen waar partijen aan moeten voldoen. Dus die weging die kunnen we daarin maken. Dat is niet zo heel ingewikkeld, denk ik. Als we kijken dat we ook vier Scoutingpartijen sponsoren op dezelfde basis, omdat ze alle vier voldoen aan bepaalde eisen, is dat niet zo heel ingewikkeld. Dan krijgen al die partijen hetzelfde bedrag uiteindelijk, maar dat hoeft niet. Want je kan dit ook weer beoordelen en dit kunnen we zelf beoordelen. Zijn we niet afhankelijk van het Commissariaat van de Media hoe wij met ons mediabeleid omgaan en daar kunnen wij dus ook subsidiebedragen aan hangen, op basis van kwaliteit die geleverd wordt bijvoorbeeld. Dat kunnen we dus zelf beoordelen. En dan is het aan ons aan de raad om te beoordelen of we dat een plus of een min vinden en of we daar een bepaald bedrag tegenover zetten.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Voorzitter, ik had wel verwacht dat mijnheer Loof nog zou reageren.

De heer Loof: Voorzitter, een van de redenen voor de nieuwe Mediawet is volgens mij ook dat die koppeling tussen de lokale keuze voor een lokale omroep losser wordt, zodat er niet een schijn van kan ontstaan. Hoe beoordeelt de heer Veerman zijn voorstel hier in het kader van schijn van belangenverstrengeling of schijn van een persoonlijke voorkeur voor een bepaalde partij? Want ik wil niet zeggen dat ik meteen ... Ik wil de heer Veerman hier niet mee pesten, maar ik vind, je kan best op glad ijs komen op dit punt, als je mediabedrijven subsidies gaat geven. Ik ben vooral benieuwd hoe de heer Veerman daarnaar kijkt.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Dan ga ik weer even naar mijnheer Veerman. U heeft het woord.

De heer Veerman: Mediavoorzieningen zijn meestal commerciële bedrijven. Dat ben ik met u eens, maar er zijn ook partijen in de zorg die commercieel zijn. Daar hebben we ook een afweging. Dan gaan we een aanbesteding doen. Daar zou je hier niet voor moeten kiezen. Dat kan onderhands natuurlijk ook op een bepaalde manier. Maar dat als je de doelstellingen duidelijk maakt, hoeft dat niet zo heel ingewikkeld te zijn, volgens mij. Ik vind helemaal niet dat je je op glad ijs begeeft. Die waardering doe je. Dit is een basis die vanuit het Commissariaat, straks vanuit de overheid, via het Gemeentefonds krijg je een basisvoorziening. De regeling gaat volgens mij via de provincie of ging in het verleden via de provincie. Die stellen een basis vast. Er zijn ook gemeentes die geven ook meer geld aan radio West of Westland geeft ook veel meer per inwoner uit aan hun lokale omroep. Dat is een keuze, die kunnen wij met elkaar maken. Als wij dat waarderen, kunnen we ook meer geld geven. Dat zou best mogen wat mij betreft. Daarin kan je toch een waardering maken? Je hoeft niet uit te gaan van die basis en dan hoeft je je helemaal niet op glad ijs te begeven, want dat hangt ervan af hoe je dat omschrijft in je eigen media, denk ik.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan mevrouw Koegler Böhm, die heeft een interruptie, denk ik, voor mijnheer Veerman.

Mevrouw Koegler Böhm: Ja. Uw betoog gehoord hebbende en uw enthousiasme en passie voor ook de andere stichtingen subsidie te geven. Ik vraag me wel af: waar gaan we dat geld vandaan halen?

De voorzitter: Wilt u daarop reageren, mijnheer Veerman?

De heer Veerman: De subsidieverordening is gewoon een hele grote pot met geld. Als een iets krijgt, dan zal de ander misschien iets minder gaan krijgen. Dat is wel, vandaar dat ik ook altijd voor indexatie ben van die pot. Dat is in jaren niet gebeurd. Ik hoop dat we daar ook verandering aanbrengen, zodat we in die pot wel voldoende middelen houden om alle diensten die wij leveren via die subsidieregeling aan partijen die hier in Rijswijk wat doen, dat we die op orde houden.

De voorzitter: Dan ga ik nu naar wethouder Wit, want het gaat nu over de subsidieregeling en dat is een andere.

De heer Wit: Dank u, voorzitter. Ik vind het een interessante discussie, maar ik parkeer hem eventjes. De mogelijkheden zijn er natuurlijk altijd, maar dat is dan toch echt ook aan uw raad als u daar invulling aan wilt geven om dat op te pakken. Ik heb nog een aantal vragen gehad. Eigenlijk niet zoveel, twee. Het CDA heeft gevraagd: kan Stichting Media Rijswijk doorgaan met haar activiteiten? Ja, ik zou niet weten waarom niet. Op basis van de huidige inrichting van de stichting zoals die bestaat in Rijswijk kunnen zij hun werkzaamheden prima voortzetten. De vraag is wel: als je nu kijkt naar de aanvraag die zij gedaan hebben en de financiële middelen die zij hopen binnen te krijgen als ze de licentie krijgen, die zullen werkzaamheden die ze nu dan willen doen zonder, mocht u besluiten om met het voorstel mee te gaan, zonder die aanwijzing, dan zal daar niet het programma zoals er

nu ligt, het beleid zoals het er nu ligt, volledig uitgevoerd kunnen worden. Tenzij ze daarvoor alternatieve financiering weten te vinden. De PvdA heeft één vraag gesteld. Het gaat over interactie met inwoners. Dat kan je op papier zetten en dat kan je dus op basis van thema's doen en dat is nooit structureel. Hoe ga je daarmee om? Wat je dan daadwerkelijk gaat doen. Daar kan ik maar een ding over zeggen: dat geldt voor beide omroepen, voor beide aanvragers. En dat ben ik met u eens. Het is altijd afwachten hoe omroepen de het voorstel wat ze indienen gaan uitvoeren, maar dat geldt voor beide omroepen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Wit. Dan sluit ik dit agendapunt. En dan is er iemand die dit als bespreekstuk naar de raad wil? Ik moet het toch vragen. Is het dan een akkoordstuk? Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, ik had gezegd: ik neem de beantwoording even mee terug naar de fractie. Maar in principe ook een akkoordstuk, tenzij wij nog iets anders ...

De voorzitter: Met een amendement of motie komen?

De heer Van 't Eind: Ja, maar ...

De voorzitter: Dan noteren we dat, dat het een akkoordstuk is, met eventueel als een partij een motie of een amendement indient. Dan sluiten we hier bij agendapunt 11.

12. RIB 25 039 Terrassenbeleid

De voorzitter: En dan gaan we naar agendapunt 12. Dat is RIB 25 039 terrassenbeleid. Dat is geagendeerd door D66, samen met nog een aantal andere partijen. En D66 heeft al heel veel vragen gesteld. En ook heel veel vragen beantwoord. Zijn er nog verhelderende vragen voor de wethouder? Sorry, nee, maar D66 is. Mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel. Ik heb één aanvullende vraag. We hadden inderdaad heel veel vragen en de beantwoording is ook ruim op orde, denk ik. Ik denk dat de basis van de beantwoording in het voorgestelde beleidskader er beter op komt te staan door de beantwoording. D66 Rijswijk is voor een bruisende stad en een levendige openbare ruimte. Daar voldoet deze nota aan en daar staan wij ook voor. Naar aanleiding van de beantwoording, heb ik heb nog één vraag. Vraag een, de wijze van kostenhandhaving roept vragen op. Er komen straks meer terrassen die gecontroleerd moeten worden en iedereen moet gaan werken met nieuw beleid. Kan de wethouder toelichten hoe dit met de ongewijzigde bezetting, zonder extra kosten, hoe dat gedaan gaat worden en of dat ook gaat lukken? Dat is mijn laatste vraag. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan ga ik naar de mede-indieners. Mevrouw Ten Brummelaar, Rijswijks Belang. U wilt het woord, geloof ik.

Mevrouw Ten Brummelaar: Ik wilde ook nog een vraag stellen.

De voorzitter: U heeft het mede geagendeerd, u mag de vraag stellen.

Mevrouw Ten Brummelaar: We hebben begrepen dat de wethouder nog bij de ondernemers is langs geweest. En klopt dat en zo ja, hoe werd dat ontvangen?

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Ten Brummelaar. Daarna was de VVD die terrassenbeleid ...

De heer Loof: Dank u, dank voorzitter. Fijn dat dit ook is geagendeerd. Als Rijswijkse VVD staan wij voor een terrassenbeleid waar onze ondernemers, onze Rijswijkse ondernemers en onze Rijswijkse

inwoners ook plezier aan kunnen beleven. En ik ben dus ook eigenlijk voornamelijk benieuwd of wij in bij deze bespreking ook in deze raad een beetje kunnen aftasten hoever partijen nou daarin zouden willen gaan. Zouden we bijvoorbeeld openstaan om terrassenbeleid rondom de kerk in de Herenstraat ook daartoe uit te breiden dat daar ook terrassen mogelijk zijn? Hoe kijken partijen aan naar uitgebreide terrassen op de zaterdag als er ook een markt staat? En hoe moeten we die afweging gaan maken? Dus ik ben persoonlijk ook wel benieuwd, voorzitter, hoe andere partijen daarnaar kijken. Persoonlijk, als Rijswijkse VVD, mijn fractie is daar in ieder geval wel voorstander van omdat wij ook denken dat dat de levendigheid ook in de Bogaard, maar ook in het oude centrum in de Herenstraat ten goede kan komen. En ik ben benieuwd door andere partijen daarnaar kijken. Ik moet daarbij nog wel nou, niet moet daarbij, ik wil eigenlijk aan de wethouder vragen hoeveel fte's de beantwoording van de vragen van D66 heeft gekost. Want ik vind het toch wel ... Dit waren bijna 35 vragen die binnen anderhalve dag moesten worden beantwoord. Ik vind dat echt ver gaan. Sorry. U heeft recht op beantwoording, maar ik vind dat echt best ver gegaan en ik heb zo'n vermoeden dat er ambtenaren hun hele agenda daarvoor hebben moeten leeg schuiven, waardoor andere dingen niet konden. Dus ik wil graag van de wet horen hoeveel fte daaraan op is gegaan.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof en ik als raadslid of Forumlid had ook mede geagendeerd. Dus ik heb ook een vraag, want ik val voor eigenlijk voor iemand in vandaag. Zoals aangegeven is het doel van het beleidskader en levendigheid en goede ruimtelijke leefkwaliteit voor voorzieningcentra. En dan komt het eigenlijk een beetje op wat de heer Loof zegt. Nou was er twee jaar geleden horeca- en retailbeleid en toen kwamen we erachter dat we in de toekomst eigenlijk 30 tot 36 horecazaken nodig hadden nog in Rijswijk. Daar werd die avond inderdaad geopperd om inderdaad wat met de terrassen van de horecazaak te doen omdat bouwen van restaurants op een gegeven moment, horecagelegenheden, gewoon lastig wordt door de gebrekkige ruimte. Als je naar dit beleid kijkt, zal er dan ook mogelijkheid zijn om bijvoorbeeld stoepen of kleine stukjes parkeerplekken, maar dan vooral in de daluren, dus in de avonduren als mensen naar de horeca gaan. Als je bijvoorbeeld kijkt naar de Schoolstraat, Mallegat, Willemstraat, vooral staat tekening nu op de Herenstraat, maar de horeca in Oud Rijswijk is ook de achterkant van de Herenstraat. En ik denk hoe meer mensen komen in Rijswijk, die willen ook gewoon naar de horeca toe om voor een hapje en een drankje. Dus dat was eigenlijk onze vraag, hoeveel speling zit er in dit terrassenbeleid en dat komt eigenlijk een beetje op wat de heer Loof zegt. Is misschien ook gelijk een antwoord wat andere partijen vinden, heeft de heer Loof het antwoord. Dan kijk ik heel even naar de andere of er andere partijen waren die op dit onderwerp een vraag hadden voor de wethouder? U heeft het woord, mijnheer Bosman. Moet altijd nog heel even nadenken. U heeft het woord.

De heer Bosman: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Het terrassenbeleid gaat met name natuurlijk over de recreatieve besteding in openbare ruimtes wanneer je ervoor betaalt. Niet iedereen in Rijswijk heeft natuurlijk diepe zakken of heeft daarvoor altijd voldoende middelen. Ik weet niet of dat hier aan bod komt in dit plan of dat dat daar zou moeten komen ook, zeg maar, hoe kunnen mensen met een minder grote portemonnee ook genieten van de openbare ruimte en recreatief gewoon ... Misschien bankjes in centrum en elders ... Ook genieten van een bruisend Rijswijk.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Bosman. Dan ga ik naar wethouder Van Damme voor de eerste termijn.

De heer Van Damme: Dank voorzitter en dank voor de vragen van de raad, ook op dit vlak. Ben ook blij dat die brief ook geagendeerd is. Want u zei het zelf eigenlijk al, in 2023 is het retail- en horecabeleid unaniem vastgesteld door uw raad en een van de zaken die we dan gingen bijwerken eigenlijk is het terrassenbeleid actualiseren. Want wat is nu nog geldig, is het uitvoeringsvoorschrift terrassen in de gemeente Rijswijk van 2012. Dat is toch al zo'n 13 jaar geleden en de behoefte

eigenlijk aan hun terrassen zitten, de behoefte aan levendigheid is ook wel wat toegenomen, is mijn indruk. Het is natuurlijk een persoonlijke afweging of je daar gebruik van wil maken of niet. Dan inderdaad nog wel even, ik ben daar ook al een tijdje mee bezig hoor en ik wil dat ook wel met uw raad delen wat je dan tegenkomt. Je denkt ik ga een heel makkelijk uitvoeringsvoorschrift aanpassen, maar dat blijkt dan toch complex te zijn. Want wat gaat er nou gebeuren? Is dat het uitvoeringsvoorschrift en het terrassenbeleid wordt opgenomen in de basisregeling van het omgevingsplan, wat eind van het jaar naar u toe komt. Dat betekent ook wat voor de APV die moet worden aangepast en hoe dat allemaal met zich, tot zich verhoudt. Dus gaandeweg hebben we er wel voor gekozen van nou, om het apart dat uitvoeringsvoorschrift te gaan wijzigen, dat doen we niet. Dat nemen we nu toch mee in de basisregeling bij het omgevingsplan en dan heeft de verordening fysieke leefomgeving overigens geen effect meer op dat terrassenbeleid. En dan gaan we voor nu, voor degene die wat extra willen en dat zit hem dan met name op de bootterrassen en de eilandterrassen en je ziet dat nu met name rondom de oude kerk in het oude centrum, de ruimte maken via een beleidskader dat dat nu al mogelijk is. En dan kunnen we ook meteen en genieten van het terras, als je daar zin in hebt of ook kijken wat voor effect dat dan heeft op de leefomgeving. Dus dat even qua inleiding en proces en ook al ingewikkeldheid die dat met zich meebrengt, omdat er best wel veel specifieke situaties zijn die ook apart zijn geregeld, bijvoorbeeld planologisch al zijn geregeld in het bestemmingsplan en ook daar zal, als die basisregeling er is, er ook weer via deelplannen van het omgevingsplan verder worden bepaald wat er met die openbare ruimte mag gebeuren. Dus dat is ieder geval een beetje inleidend wat ik daarover kan zeggen en wat nou interessant is ... De heer Veerman heeft nog een vraagje. Ik bedoel de 8 kantjes aan vragen waren inderdaad wel veel, de heer Loof. Ik denk dat daar wel iemand een uurtje of 8 mee bezig is geweest. Dus ik weet niet precies hoeveel fte's dat dan is. Op een jaarbasis 0,01 denk ik, maar goed die heeft de agenda kunnen leeg maken in ieder geval, dus bij deze mijn waardering daarvoor, voor degene die hem beantwoordt heeft. Ik heb natuurlijk ook zelf meegeschreven aan de beantwoording, dat wil ik ook nog wel gezegd hebben. De handhaving even, daar werd nog een vraag over ... Hoe gaat u dan dus meer handhaving ... Nu kan dat qua handhaving capaciteit gewoon meegenomen in de lopende capaciteit. Dus eigenlijk is dat van de portefeuille van de burgemeester. Maar zoveel extra terrassen zijn er niet gekomen en soms gaat er ook eentje weg, soms is er eentje een tijdje dicht, hoeft je er niet op te handhaven. Dus wat dat betreft kan je het gewoon nu in reguliere formatie meenemen. Mocht nu, zoals de heer, de voorzitter van het Forum, Van Nunnikhoven stelt, van er moeten 60 horecazaken bijkomen, als die er volgende week zijn, dan denk ik dat er wel capaciteitsuitbreiding nodig is. Maar ik voorzie dat niet op deze korte termijn. Ik denk wel dat we ons moeten inspannen om die levendigheid ook echt volle kaart te krijgen. Ik zie dat ook wel gaan gebeuren als je het havenkwartier gaat ontwikkelen. Fase twee ligt nu in Forum stad van het havenkwartier. Maar we zullen ook merken dat rondom At the Park, de campus, daar ook de levendigheid wat meer zal ontstaan. En zeker als The Orchard af is rondom het Steenvoordeplein, dat wordt echt een horecaplein, dan zullen ook daar het aantal terrassen gaan toenemen. En ik denk dat dat goed is en dat dat ook voldoet aan een behoefte van mensen. En ik heb inderdaad een ronde nog gemaakt langs alle ondernemers. Daarna is er nog een participatie geweest zoals met mevrouw Ten Brummelaar vroeg. U vroeg mij, hoe is dat ontvangen? Aan mijn kant in ieder geval positief. Ik weet niet aan de andere kant, ik heb dat niet zelf meer getoetst, we hebben daarna nog geparticipeerd in een formele setting. Wat je wel merkt bij ondernemers en dat wil ik dan ook wel gezegd hebben is dat ruimte voor ondernemers makkelijk om te roepen, maar als het in de praktijk erop aankomt, dan gaan er verschillende belangen ook meespelen. En als je vanuit het perspectief ondernemer kijkt en je kijkt naar zo'n traject als de omgevingswet, die uiteindelijk op termijn het veel eenvoudiger zou moeten maken voor ondernemers, omdat dan alles inzichtelijk is via het digitale omgevingsloket. Dan valt dat in de praktijk toch vies tegen, want zo'n ondernemer is gewoon bezig met biertjes tappen,

broodjes maken en ondernemen. En wij hebben al best wel moeite als gemeente om zo'n omgevingswet goed te begrijpen, voor elkaar te krijgen. BZK heeft er nog paar jaar langer over gedaan dan gepland. Dus dat perspectief is ook wel goed om dat te vernemen van inwoners. Ze worden soms ook gezegd nou, u gaat nu hierover participeren, bijvoorbeeld over de herinrichting van de Herenstraat. Komt er ... Vervolgens horen ze een tijdje niets. Komt er iets anders uit dan ze hebben ingebracht of wordt het veel groter en dan koppelen ze dat ook weer aan een participatie die dan heeft bonden hierover. Dus dat perspectief van ondernemers is gewoon heel anders, ook richting de gemeente. En je kan ze ook niet kwalijk nemen als ze eens een keer iets missen, als ze niet op de hoogte zijn. Maar goed, wij hebben gewoon heel goed contact met alle ondernemers. We hebben ook accountmanagement rondlopen, centrummanagers dus daar wordt op individueel niveau ook wel echt wel rekening mee gehouden. Voor op stoepen en hoe heet het parkeerplekken, daar gelden gewoon de thans vigerende regels voor. Dus je kan een aanvraag voor een omgevingsvergunning indienen. Maar net zozeer als u, parkeerplekken zijn ook heel belangrijk voor de ondernemers dus dat is natuurlijk dan wel een afweging, die zal moeten gaan plaatsvinden op basis van de bestaande regelingen. Is misschien een beetje een lang antwoord, maar het is niet zo dat iedereen maar even zijn terras daar kan neerzetten. En tot slot dan nog even, voorzitter, de vraag van de heer Bosman, hoe kunnen ook mensen met een minder goedgevulde portemonnee genieten van de levendigheid zal ik maar zeggen. Ik zou zeggen kom zaterdag met zijn allen ook naar het gratis Strandwalfestival, gratis toegankelijk. Je moet wel betalen voor je drankje, maar dat is een manier waarop je kan genieten. Er zijn voldoende bankjes in Oud Rijswijk zitten, gaan picknicken, ook op het Bomenplein bijvoorbeeld in de Bogaard blijft gewoon de picknicktafel staan waar je langs kan en ook kan genieten van allerlei stripfiguren, festivals die daar plaatsvinden. In onze parken, stadsparken en ook landgoederenzone is ook voldoende gelegenheid om van de levendigheid van de natuur te genieten. Dus op die manier is dat toch mogelijk, mijnheer Bosman. Voorzitter, ik hoop dat ik hiermee de vragen in eerste termijn van uw raad heb beantwoord. Dus dank voor uw aandacht.

De voorzitter: Die van mij wel. Dus dan ga ik nog even een rondje of ... Nog wel, mijnheer Veerman?

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter en de wethouder voor de beantwoording en natuurlijk van het team van beantwoording van mensen die hierachter als beleidsmedewerker zitten. Daar wil ik wel even op reageren, want het is natuurlijk een keuze van ons geweest hier als Forum dat wij op het moment gekozen hebben om schriftelijke vragen te gaan stellen, om de beantwoording voor de wethouder makkelijk te maken tijdens de avond zelf. We hadden natuurlijk ook vanavond gewoon hier een debat met elkaar kunnen hebben en met elkaar 35 vragen kunnen stellen aan de wethouder die hij dan naderhand had moeten beantwoorden. En hadden we voor hetzelfde aantal werk, inzet gestaan waarschijnlijk. Dus wat dat betreft ... Ik denk aan de ene kant kan je zeggen nou, het kost heel veel werk. Het debat wordt er, vind ik, af en toe minder van. Als die vragen al van tevoren beantwoord zijn schriftelijk, maar het betekent wel dat er duidelijkheid schept over de vragen die wij hebben. Dus dat vind ik wel een plus hiervan dat we die vragen van tevoren kunnen stellen. Maar ja, het waren veel vragen. Ik ben het met u eens. Zou best af en toe ook wat minder kunnen. Maar als we kijken naar Jeugdbeleid net, hadden we met elkaar ook meer dan 30 vragen, dus wat dat betreft in verhouding ... Het is jammer dat wij alleen zoveel vragen hadden. Ik had van de anderen ook verwacht dat jullie gewoon wat meer vragen hadden gehad. Dan hadden we misschien weer ... Enfin, dat is een ander verhaal. Ik heb nog twee vraagjes. Een nog even over die handhaving, over de formatie. Ik begrijp ook dat de wetgeving over formatie, over de sociale hygiëne aangepast gaat worden. Dat is ten minste het voorstel wat binnenkort in de Kamer ligt. Dat betekent dat ook de boa's dat moeten gaan handhaven, maar ook dat terrassenbeleid moet gehandhaafd gaan worden straks. De vraag die me zomaar opkwam, ik weet helemaal niet of dat het geval is, volgens mij vragen we bij dit soort vergunningen bepaalde leges. Dat zou dus kunnen betekenen dat we de leges

omhoog moeten stellen als het beleid niet kostendekkend is om toe te kunnen zien op de handhaving, moeten we die prijzen mag doen denk ik en of dat ook eventueel een optie is. Het laatste wat ik nog als vraag heb is dat wij nu van alles gaan aanpassen. De vraag, ook in het kader van de communicatie, hoe daar zeg maar ondernemers, maar ook omwonenden die meegenomen gaan worden met alle aanpassingen die nog gedaan kan worden? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Mevrouw Ten Brummelaar, voor uw tweede termijn.

Mevrouw Ten Brummelaar: Dank u wel, voorzitter en we willen de wethouder bedanken voor het contact wat hij heeft met de ondernemers. Dat is fijn om te horen. Verder ook terechte opmerkingen over handhaving. Maar ik ga daarvan uit, onze burgemeester kennende, dat ze goed letten op het team van handhavers en op hun werkdruk, zeker als er ook meer terrassen gaan komen, wat we ook toejuichen, maar dan is het wel belangrijk dat de handhavers het werk aankunnen en daar pleiten we dan ook voor. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Ten Brummelaar. De heer Loof, wilt u nog voor een tweede termijn?

De heer Loof: Dank, voorzitter. Ik wil de wethouder danken voor de duidelijke beantwoording en ik hoop ook dat wij ook met dit kader straks kunnen werken aan een mooi terrassenbeleid voor de plekken waar we terrassen hebben en eventueel zouden kunnen uitbreiden. Ik denk dat dat, bijvoorbeeld de Herenstraat, zeer ten goede zou kunnen komen. En ik denk ook dat de ondernemers daar zeer behoefte aan hebben.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Dat gaf ik al aan dat ik niet verder ... Kijk ik het Forum rond ... Nee. Wethouder Van Damme, dan heb ik nog twee vraagjes gehoord.

De heer Van Damme: Dank u wel, voorzitter en ook aan de raad in tweede termijn. We moeten er even naar kijken of we die kosten van de handhaving in de leges kunnen toerekenen. Doe ik even uit mijn hoofd, maar ik was in de veronderstelling dat dat wel erg lastig is omdat handhaving een algemene taak is en dat niet specifiek zomaar is toe te rekenen naar een product. Ieder geval is er ooit een zaak geweest in het toerekenen van de kosten van Bibob-adviezen, weet ik nog uit een verleden, dus dat mag niet zomaar, maar we gaan daar zeker naar kijken. Dus als het kan zullen we dat ook overwegen om dat te gaan doen. En hoe daar verder over wordt gecommuniceerd over naar inwoners en ondernemers, gewoon via centrummanagement en randmanagement en de reguliere kanalen, via internet natuurlijk naar ondernemers en inwoners zijn ook gewoon betrokken bij de omgevingswet of de basisregeling omgevingsplan. Dus daar zijn er ook weer allerlei momenten dat ze betrokken worden en in feite wijzigen de regels, is het voornemen, niet drastisch. Want de conclusie was ook dat die regels 12 in de basis wel voldoen. Die worden nu ook gehandhaafd, die regels of anders is er handhaving op. Dus het is een uitbreiding en nou ja, net wat ik zeg, ik hoop dat er nog 60 horecazaken bij komen, maar dat voorzie ik niet. En dan zullen we op die manier de inwoners en ondernemers over de gewijzigde regels informeren. Bedankt.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Dan heb ik een ordevoorstel om eerst de vragen van de raad te doen. Of is er iemand die zegt nee, wij gaan schorsen en we wachten op de heer Van Malsen? Want officieel moeten we de vraag aan de raad als laatste doen. Maar we kunnen beter of sorry, vragnuur, we kunnen nu beter gewoon gelijk door, lijkt mij. Ja. Dan ga ik vragen ...

14. Vragenuur

Vragen Wij. Rijswijk - RIB 25 054 Regiovisie-monitor jeugdzorg 2024

Vragen CDA - RIB 25 054 Regiovisie-monitor jeugdzorg 2024

Vragen D66 - RIB 025 054 Regiovisie-monitor jeugdzorg 2024

Vragen Rijswijks Belang - RIB 25 047 Evaluatie en voortzetting Rijswijkse Pandbrigade

Vragen Rijswijks Belang - Renovatie MBB Museum

De voorzitter: Dan gaan we wel naar agendapunt 14, dat is 14a, b en c. Dat gaat over hetzelfde onderwerp en dan kijk ik eerst Wij. Rijswijk aan. Heeft u nog, want als het goed is, is alles beantwoord, heeft u nog een vervolgvraag? Nee. Dan kijk ik het CDA aan op 14b, heeft u nog vervolgvragen? Nee. En dan D66, heeft u nog een vervolgvraag? Zo, dat gaat wel heel snel nu zo. 14d, dan ga ik heel langzaam praten. Nee, grapje, Rijswijks Belang over de Pandbrigade. Mevrouw Koegler Böhm, u heeft het woord.

Mevrouw Koegler Böhm: Dan ga ik wel gewoon doorvragen. Anders moeten we alsnog schorsen. Dank aan de beantwoording van onze vragen. Goed te lezen dat alle meldingen in behandeling worden genomen en dat vanwege de capaciteit, dat gewoon nog even op zich kan laten wachten. Daar hebben we het ook al bij het kaderdebat over gehad. Bij het begrotingsdebat zullen we daar denk ik het nodige geld voor gevraagd worden. Alle melders hebben een ontvangstbevestiging gekregen. Dat is natuurlijk ook heel fijn, maar niet alle melders weten hoe het nu ervoor staat met hun melding en ik begrijp dat er een proces gestart is dat melders dat ook digitaal kunnen gaan volgen. Dus dat is heel mooi. Maar wij vroegen ons af of de melders, waarvan het signaal nu nog niet behandeld is, of die tussentijds bericht kunnen krijgen hoe het ervoor staat met hun melding? Bijvoorbeeld, het kan gewoon heel kort zijn dat het gewoon nog wat langer op zich laat wachten de behandeling.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler Böhm. Het is van mevrouw de burgemeester, aan u het woord.

Mevrouw Sahin: Dank u wel. Dank aan Rijswijks Belang voor de vragen en aanvullende vraag. Wij zullen inderdaad degenen die al wachten op een afhandeling een tussentijds bericht sturen met hoe het staat met hun melding.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar 14e, die is ook van Rijswijks Belang. Dat is ook denk ik mevrouw Koegler Böhm, want mevrouw Ten Brummelaar is weggelopen. Dat gaat over de renovatie van MBB Museum.

Mevrouw Koegler Böhm: Dank u wel, voorzitter. De vraag is al beantwoord hoe het ervoor staat met de renovatie van het MBB Museum. Het college geeft aan dat op basis van de uitgewerkte plannen het budget dat opgenomen is in de begroting onvoldoende is en dat de financiële gevolgen nu eerst bij de begroting besproken worden, dat de raad daar akkoord op moet geven en dat we dan begin 2026 pas gaan starten met het renoveren. Rijswijks Belang betreurt dat wel. We hebben in juli 2021 een motie aangenomen, breed gedragen door de raad. Dat we het MBB Museum wilde gaan renoveren. De wethouder noemde het ook de parel van Rijswijk. Volgens hebben we in 2023 5 ton vrijgemaakt in onze begroting en dat ligt gewoon nog steeds stil. Dat betreuren wij. En het is nu opgedeeld in twee fases. Wij vragen ons ook af kan het nou niet sneller, kunnen we niet alvast beginnen met fase 1, terwijl er dan in november nog wat extra geld gevraagd gaat worden? Kan er niet een versneld raadsvoorstel naar de raad toekomen? Waarvoor moeten we nu weer wachten tot

november? Het is dan straks 5 jaar praten en plannen maken en er is nog geen pot verfkwest aangeraakt.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koegler Böhm en dan zie ik mevrouw Bentvelzen naar de microfoon ...

Mevrouw Bentvelzen: Ik ben dan de gelukkige vanavond, voorzitter, dat ik deze vraag mag beantwoorden. Niet omdat ik alle kennis heb over het MBB Museum, maar wel omdat ik de wethouder ben die het vastgoed in handen heeft van de gemeente Rijswijk in dit college. En het klopt, mevrouw Koegler, dat we hier al tergend lang over praten. En met praten maak je niets moois of nieuw of renoveer je niets. Dat ben ik ook met u eens. We hebben tegelijkertijd wel continu contact gehad met de gemeenteraad. We hebben in eerste instantie was het plan van een minister of een staatssecretaris dat het MBB Museum op de shortlist zou staan als zijnde Rijksmonumentaal te worden. Dat betekent dat er ook middelen vanuit het rijk gegeven worden. Toen hebben we gezegd nou, laten we daar dan even op wachten. U weet zelf net zo goed als ik hoe het rijk af en toe te werk gaat. Dus om en nabij een half jaar geleden, dus dan praat je ook alweer over jaren verder, maar om en nabij een half jaar geleden heeft mijn collega Mark Wit aangegeven van dit duurt zo lang, we gaan van start, we gaan het onderzoek starten, van wat moet er nu allemaal gebeuren? We hadden inderdaad in de begroting, geen idee exact wanneer, maar die hebben we een keer vastgesteld met inderdaad de middelen van een half miljoen, 500.000 euro en tot onze nou, schok, verbazing, hoe je het noemen wilt is er, we moeten zoveel doen, er moet zoveel gerenoveerd worden. Daar is zo'n achterstand geweest de afgelopen jaren. Gelukkig krijgen ze nu wat ze verdienen en laten we het dan in één keer goed doen. Maar wij hebben ook tegelijkertijd afspraken met uw raad als het gaat om financiën, wanneer we dat moeten doen. En het eerstvolgende moment dat we dat kunnen doen is met de begroting en het gaat echt niet om een paar tientjes waar we over praten. Ik denk dat u zelfs misschien schrikt tijdens de begrotingsbehandeling over hoeveel geld we gaan praten tegen die tijd. Maar dat moet een algehele afweging worden van nou, wat doen we en hoe gaan we die middelen inzetten? Hij staat nog steeds op die shortlist bij het rijk, maar we gaan niet meer op het rijk wachten. We gaan wel door. Dat hebben we ook met het MBB besproken. Alles staat netjes uitgewerkt. Er zit een heel plan bij van nou, wat is dan fase 1, wat is fase 2, dus dat zal er dan ook wel aan toegevoegd worden. Dat durf ik wel toe te zeggen dat we dat op een moment naar de raad kunnen sturen, waarin u ook zou zien van nou wat is dan fase 1, wat is 2 en waarom moet dat op die manier? Want dat zijn natuurlijk ook gewoon afspraken die met het MBB gemaakt zijn om wel doorgang te laten plaatsvinden dat we onze inwoners en mensen van ver daar buiten onze prachtige MBB kunnen laten zien. Dat is het antwoord dat ik voor u heb, mevrouw Koegler.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Bentvelzen. Wilt u een verhelderende vraag?

Mevrouw Koegler Böhm: Ik wil in ieder geval bedanken voor de uiteenzetting van het tijdpad. En nogmaals benadrukken dat wij het gewoon betreuren dat het zo lang duurt. Maar ik denk dat de wethouder dat zelf ook betreurt, dus daar zijn we het over eens. Kan misschien gelijk door naar ...

De voorzitter: Mevrouw Koegler Böhm over de woonzorg.

Mevrouw Koegler Böhm: Allereerst complimenten aan de wethouder voor de voortgang en het realiseren van de huisvestingsplekken voor ouderen en mensen met een verstandelijke beperking. We hebben best wel flinke ambities neergezet, die zijn grotendeels gerealiseerd. Dus mooi werk, complimenten. En voor mensen met een psychische kwetsbaarheid blijft de voortgang in ambities achter. Er is geen nieuw aanbod gegenereerd afgelopen periode. Dat baart Rijswijks Belang wel zorgen, want als er geen nieuwe plekken gerealiseerd worden, waar verblijven die mensen dan nu? En ook het is juist een kwetsbare doelgroep en als gemeente zou je juist grip en regie willen hebben

op de huisvesting. En waar komen die mensen terecht? Hoe is de zorg eromheen geregeld? Dat blijft nu achter. U geeft aan in de RIB dat we afhankelijk zijn van gemeente Den Haag. Het is natuurlijk altijd lastig. En dat u daarmee in gesprek gaat. En we hebben de vraag gesteld is het college van mening dat het verbeteren van de samenwerking met Den Haag voldoende is om de voortgang in de ambities te realiseren? Welke concrete resultaten verwacht het college met deze maatregel en binnen welke termijn? En hoe borgt het college dat de belangen van Rijswijkse inwoners met een psychische kwetsbaarheid daadwerkelijk op de agenda van Den Haag komen? En welke invloed hebben we eigenlijk als Rijswijk in de besluitvorming en in de prioriteitstelling?

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Dank, voorzitter. Het is de laatste beantwoording die ik kan doen voordat we allemaal op wethouder Van Malsen moeten wachten. Dus ik kan het heel lang maken want ik kan er heel veel over vertellen omdat ik dit een heel interessant onderwerp vind, maar dat ga ik natuurlijk niet doen. Ik ga wel veel vertellen want we hebben het vandaag ... Ik heb het gister besproken intern op mijn ambtelijke tafel. En grappige is dat ik af en toe het idee heb dat er vanuit de fractie van Rijswijks Belang als een vlieg op mijn muur zitten of dat ze met een hoorntje tegen mijn raam aan zitten dat ze dingen horen. Want wat gebeurt er nu, er komt een raadsinformatiebrief, je gelooft het niet, maar er komt een raadsinformatiebrief aan. Die schuift een week op vanwege de agenda met Prinsjesdag en gedoe, maar in die raadsinformatiebrief geef ik tekst en uitleg over de huidige tijdelijke locatie aan de Huis te Lande aan, ik weet niet of u dat wat zeg maar er zit een tijdelijke locatie van Fonteynenburg en ik heb in al mijn wijsheid besloten om die om te zetten naar een permanente locatie omdat het daar heel goed gaat. Omwonenden zijn daar, die zijn het een soort van gewend ondertussen. Fonteynenburg doet echt heel erg zijn best om daar met de locatiemanager en ik ga zijn naam niet noemen, maar mensen die daar wel eens geweest zijn die weten wat voor verschrikkelijke gave man daar dat werk doet en probeert echt verbinding te zoeken met de omliggende straten. Dus daarmee voegt Rijswijk permanente huisvesting toe voor 34 mensen met een psychische kwetsbaarheid. Het is wel een doorstroomlocatie. In eerste instantie zijn daar mensen uit Zoetermeer geplaatst en daar gaan wel wat mensen terug vanuit die locatie als Zoetermeer haar nieuwbouw af heeft, want daar is alles mee begonnen 3 jaar geleden. Daar hebben we wel afspraken gemaakt. Nou, je mag bijna niet zeggen, maar Rijswijkers eerst. Dat we die een beetje in de, nou wat u zelf ook aangeeft, in het vizier kunnen houden. Daarmee is ook de ambitie uit de Woonzorgvisie wel behaald. Maar dat betekent niet dat we gaan stilzitten vanaf nu. En dat ik dan zeg van nou dat is ook makkelijk. Ik gooi een eigenlijk tijdelijke huisvesting toch naar permanent en daarmee zet ik een vinkje achter mijn ambitie en dan ben ik klaar met mijn Woonzorgvisie. Zo werk ik niet in ieder geval, dus ik blijf zoeken naar locaties voor beschermd wonen. We zijn er namelijk nog zeker nog niet. We hebben nog veel meer mensen met een psychische kwetsbaarheid. Is echt niet zo dat ik ervoor pleit om op iedere hoek van de straat zoiets met elkaar neer te gaan zetten. Maar ook die mensen verdienen een plek in onze samenleving en waar dat kan en waar er enige draagkracht zit, zou ik dat toch samen met uw raad in overblijven, in gesprek willen blijven en willen doen beslissen. U heeft nog gevraagd aan mij, welke invloed heeft zich op de besluitvorming en prioriteitstelling van de centrumgemeente? Nou, die hebben we eigenlijk niet. We hebben, ik heb geen invloed op de besluitvorming in Den Haag, maar wij bespreken tegenwoordig wel, we hebben regionale tafels, die heb je op Wonen en Zorg en de wethouders wonen hebben continu de wethouders zorg ook nu aan tafel gezet, omdat er ook een regionale verdeling moet gaan komen. En dat is als het goed is ergens in oktober. Dan komen ook de cijfers van de jaarlijkse of ten minste de Europese telling van dak- en thuislozen. Is ook een moment waar we, waar ik in ieder geval naar uitkijk. Dat ik hoop dat daar ook wat meer nou bekendgemaakt wordt over hoe groot het probleem daadwerkelijk is. Want ik denk dat we daar ook allemaal nog steil van achteroverslaan. Dus nogmaals

we zijn er nog niet. Ik ga niet over de besluitvorming in Den Haag, maar we zitten wel aan tafel om te kijken wat zijn de afspraken die we maken met elkaar? Hoe kunnen we de verdeling nog een beetje redelijk houden? We gaan niet in Rijswijk alle mensen opvangen die ook maar iets nodig hebben, want wij rennen wel en wij lopen wel en wij zoeken wel en staan goed in verbinding met de zorginstellingen. Maar dat moeten de andere gemeenten net zo hard doen. Zowel Den Haag als Zoetermeer et cetera. Enige wat we wel met elkaar hebben afgesproken, is dat een inwoner waar die ook te wonen komt, met een psychische kwetsbaarheid dat die altijd als die uitstroomt, dus als het goed gaat met die persoon, dat we kijken of diegene terug kan naar de gemeente van herkomst. En dat diegene altijd die keuze mag krijgen. Dus als diegene in Zoetermeer heeft gewoon om aan te werken aan zichzelf en die zegt ja, maar ik heb eigenlijk mijn hele leven in Rijswijk gewoond. Ik wil supergraag terug naar Rijswijk. Dan mag dat en als diegene tegelijkertijd aan de andere kant zegt nee, ik heb mijn leven nu opgebouwd in Zoetermeer en eigenlijk is Rijswijk voor mij een trigger en gebeuren er allerlei dingen waardoor ik hier terecht ben gekomen, dan kijken we of we samen met de gemeente Zoetermeer tot een oplossing komen en diegene daar mag blijven wonen. Dus zo wordt er momenteel gekeken naar een regionaal verdeelsysteem. Ik kan niet langer praten. Voorzitter. Dus kijk maar even maar je moet schorsen.

De voorzitter: Wil mevrouw Koegler ook nog iets eraan toevoegen?

Mevrouw Koegler Böhm: Ik ben uiteraard blij met het verhaal van de wethouder dat er zulke vorderingen gemaakt zijn. Dus goed gedaan. En ik zit niet als vlieg op muur als Rijswijks Belang. Maar we zijn wel altijd en overal in de buurt.

De voorzitter: De heer Van Malsen is niet onderweg. Hij komt aan. Ik zal een elektrische vliegenmepper voor u kopen. De heer Van Malsen die heeft net vanaf het begin over het initiatiefvoorstel gesproken in Forum stad. Dus dat was het eerste agendapunt daar zo. Zegt u, ik ben klaar, mijnheer Van Malsen, of wilt u zelf ook nog eerst even een korte pauze voor toiletgebruik zeg maar et cetera of zegt u zullen we beginnen? U bent in the lead.

De heer Van Malsen: Dat is heel anders dan hoe het daarnet in die andere ruimte ging.

De voorzitter: Wij zijn hier sociaal. Dit is de samenleving hè.

De heer Van Malsen: Nee, ik had het vooral over ... Ik had het niet over de voorzitter.

De heer Van Malsen: Meer van het initiatiefvoorstel. Nee, wat mij betref gaan we gewoon van start. Ik prik alles in.

13. Raadsvoorstel Beleidsaanpassingen inburgering (RV 25 039)

De voorzitter: Is goed. Is dan gelijk ook het laatste, want vragenuur hebben we ook al gedaan, dus dan gaan we naar voorstel agendapunt en dan moet ik het goed zeggen, dat is 13 geworden. En dan moet ik mijn blaadje omslaan. Dat is Beleidsaanpassingen inburgering Rv 25 039 en dan door opscholing weet ik niet of er al vragen gesteld zijn, maar uit mijn hoofd gezegd van Wij. Rijswijk, die had vragen. Dus die ga ik eerst even het woord geven. Mevrouw Jansen-Dirkx, u heeft het woord.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter. En dank voor dit raadsvoorstel en we hebben het ook met veel interesse gelezen en ook de evaluatie nog even een keertje bekeken, die we begin dit jaar hebben gekregen. En uit die evaluatie bleek al dat de huidige invulling van de inburgeringstrajecten of niet helemaal volledig leek of rommelig ervaren wordt en dat is natuurlijk niet helpend voor mensen die moeten en willen inburgeren. En het moet voor iedereen duidelijk zijn wat er verwacht

wordt en dat het ook naar behoren wordt uitgevoerd. Het is daarom ook goed dat er duidelijke werkafspraken komen en evaluatiegesprekken gaan plaatsvinden en de eerste vraag is dan ook met welke frequentie gaan deze evaluatiegesprekken plaatsvinden? U stelt als college dat het doel is dat binnen drie jaar een succesvol inburgeringstraject moet zijn worden, moet zijn doorlopen. En hoe hoog is dan het percentage inburgeraars dat dan ook binnen die drie jaar succesvol het traject afgerond heeft? En dan kom ik op het punt aanbieden van taallessen. Als het gaat om het aanbieden van taallessen, is het in de ogen van Wij. Rijswijk van groot belang dat dit uitgevoerd wordt door gediplomeerde mensen. Een nieuwe taal leren is absoluut geen gemakkelijke opgave, en zeker niet als je volwassen bent. Dus een goede leraar is het halve werk. Voor de duidelijkheid, daarom de volgende vraag, worden de taalroutes alleen door gecertificeerde instellingen verzorgd en zijn dit dan ook alleen onderwijsinstellingen? En is de wethouder het dan met Wij. Rijswijk eens dat de taalroutes eigenlijk alleen door die onderwijsinstellingen zouden moeten worden gegeven en ook tevens dat die instellingen moeten voldoen aan hoge kwaliteitseisen? En is dat dan ook de insteek van een nieuwe aanbesteding? In het voorstel geeft u aan dat het in samenspraak met Welzijn Rijswijk een deel van de inburgering zelf, dat u als gemeente het zelf wil gaan oppakken deels en het gaat om de maatschappelijke begeleiding. Wij. Rijswijk heeft hier wel wat bedenkingen bij, omdat personeel schaars is en de werkdruk hoog. Dus hoe gaat de gemeente hier dan invulling aan geven en waarom zouden we dit naar ons toe willen trekken? En dan als laatste een reflectie op de doelstelling van inburgering die het college heeft gesteld en de wijziging die ze daarop willen doen. Inburgeren is namelijk zoveel meer dan alleen een taal leren en een baan hebben. Jammer genoeg gaat het voornamelijk over deze twee onderwerpen in dit voorstel. Daarmee willen wij niet zeggen dat het onbelangrijk is, maar wel onvolledig. Een taal leren en een baan krijgen maakt je nog niet volledig zelfredzaam. Het draagt eraan mee. Daarbij is het belangrijk dat je thuis bent in je rechten en plichten van het burgerschap en je voldoende bekend bent met het gebruik en omgangsvormen om deel te nemen aan de maatschappij. Dat totaalpakket maakt je zelfredzaam en zelfredzaam wordt en meer onderdeel van de samenleving. Nu zijn deze andere onderdelen als het goed is ook onderdeel van de inburgeringscursus, maar maken ze geen deel uit van de doelstelling van inburgering die gesteld wordt in het voorstel. Tenminste niet duidelijk genoeg. Ook alleen een taal spreken lijkt Wij. Rijswijk onvoldoende om zelfredzaam te zijn. Hier hoort toch echt ook het lezen en schrijven bij. Is de wethouder met Wij. Rijswijk eens dat de doelstelling eigenlijk nog een beetje te vaag is en verduidelijking nodig is. Tot zover als eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. En nou zag, heb ik de goede voor mij, mevrouw Van Schie, CDA heeft ook vragen, dus die geef ik nu als tweede het woord.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik hou het kort. Ik heb vier vragen gesteld en ik wacht de antwoorden van de wethouder met belangstelling af.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik de andere kant dit keer eerst doen. De heer El Majjaoui en dan daarna mevrouw Van Nunen en de heer Veerman.

De heer El Majjaoui: Dank u, voorzitter, voor het woord. Voorzitter. Dit raadsvoorstel behelst het actualiseren van het inburgeringsbeleid. Hiermee wordt beoogd praktische verbeteringen in te voeren en daar is onze fractie blij mee. Toch heeft onze fractie enkele vragen, voorzitter. Wat verandert er in de aanpak van inburgering zoals de focus op meedoen naar het vermogen en de integrale aanpak en hoe verschilt dit ten opzichte van het oude beleid? Welke concrete veranderingen of verbeteringen merken de inburgeraars zelf in de dienstverlening? En hoe wordt de kwaliteit van taalscholen gecontroleerd dan wel geborgd? En hoe sluit het nieuwe beleid op aan op bestaande voorzieningen in het sociaal domein? Wat zijn de doelen en risico's van de pilot dienstverlening voor asielzoekers en wat gebeurt er als de Europese subsidie genaamd de AMI fonds,

niet wordt toegekend? Tot slot, voorzitter. Hoe worden de successen van de beleidsaanpassingen en pijlers gemeten en wordt er een evaluatierapportage opgesteld daarna? Tot zover, voorzitter, mijn vragen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, ik heb ook nog een paar vragen. Dank. Ik heb het over de rol van de gemeente, samenwerking met partners, voorinburgering en participatie zijn ook eigenlijk de vier pijlers onder deze beleidskaders. Voorzitter, richting onze wethouder, de fractie, mijn fractie krijgt signalen dat de rol van de gemeente en de grootste samenwerkingspartner Welzijn Rijswijk niet overal en altijd even goed afgebakend zijn. Kortom de gemeente zou zich soms op het terrein van de uitvoering begeven en op een ander moment zou de gemeente haar regierol meer kunnen vervullen. Kortom, die communicatie loopt niet altijd goed en de uitvoering ook niet altijd effectief. Herkent de wethouder deze signalen, is mijn vraag, via de voorzitter. En ik vraag het ook nadrukkelijk omdat ze het hier natuurlijk hebben over begeleiding van een kwetsbare groep inwoners, namelijk nieuwkomers met een verblijfsvergunning die een inburgeringstraject ingaan. Wel goed dat we een duidelijke met meerdere uitvoeringspartners een ketenoverleg starten, zoals ik las. Voorzitter, dat inburgeringstraject bevat meerdere onderdelen die goed op elkaar moeten aansluiten. Woonruimte vinden, de taal leren, meedoen aan de samenleving en op de arbeidsmarkt. Ziet de wethouder mogelijkheden om in Rijswijk voorbereiding op de officiële inburgering te starten op een eerder moment? Dus vlak voordat de verblijfsvergunning wordt afgegeven in goede samenwerking natuurlijk met het COA. Mooi dat er nu op dit moment een pilot voor inburgering wordt gestart voor inwoners van het nieuwe azc in Rijswijk. Wanneer kan de wethouder hier een eerste voortgang in melden? Kan dit volgend jaar nog in deze raadsperiode? Dan maak ik dat ook nog mee. Dat zou ik heel prettig vinden. En naar aanleiding van de pilot startbanen voor statushouders en naar agendering door onze fractie van een RIB over een half jaar geleden, zegde de wethouder toe om er mogelijk een tandje bij te zetten, ook omdat er financiële middelen vanuit de inburgering over waren. Wat is hierover nu te melden? En dan eigenlijk een laatste vraag c.q. opmerking. Wat betreft dienstverlening en statushouders, begrijp ik heel goed dat we een en ander regionaal organiseren, maar voorzitter een opmerking moet me toch van het hart. Tot mijn verbazing hoorde ik dat juridische begeleiding of bijstand, tot voor kort door deskundige vrijwilligers gegeven bij ons eigen Welzijn Rijswijk, nu uitbesteed wordt aan VluchtelingenWerk Den Haag, die hiervoor een factuur stuurt naar de gemeente Rijswijk. Klopt dit? Het zal wel binnen de nieuwe reorganisatielijn passen maar ik vind het jammer en dan lees ik op de website van VluchtelingenWerk Den Haag: Wordt ook vrijwilliger. Voorzitter. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Mijnheer Veerman, u heeft het woord.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Wij vragen ons wel af, er wordt gezegd over de effectieve manier van integreren binnen de samenleving van mensen die hiernaartoe komen, asielzoekers, hoe die geborgd is? Als ik alleen kijk naar woonruimte en andere vragen die hier voorgesteld zijn door andere partijen, maar ook de woonruimte voor statushouders vraag ik me af wat is de status op dit moment daarvan? Kunnen we daar voldoende in voorzien? Nou, Nederlandse taal zijn ook heel veel vragen over gesteld. Een ander belangrijk punt is natuurlijk die zelfredzaamheid, een plek in de samenleving. Soms kan het dat mensen heel snel door opleiding werk kunnen vinden. Begeleiding naar werk wordt hier ook vaak in genoemd. Ik denk dat het ook belangrijk is om dat snel te doen, dus dat onderschrijven wij ook. Als we kijken naar de Oekraïners die vaak korter hier zijn, wat in eerste instantie verwacht werd, zien we ook met de Oekraïners toch wel over een langere termijn gaan hebben. En daar zijn ontwikkelingen die nou niet altijd even prettig zijn voor de mensen zelf, maar ook niet voor de jongeren. Als we kijken daar bijvoorbeeld naar onderwijs, dat mensen niet kunnen

studeren, daar geen middelen voor beschikbaar zijn, vraag ik me wel af hoe wij daarin Rijswijk mee om zouden kunnen gaan. Ik denk dat dat een landelijk probleem is, waar wij ook lokaal invulling aan kunnen geven om te kijken hoe wij sommige mensen daarin tegemoet zouden kunnen komen. Want het is natuurlijk wel heel belangrijk voor de ontwikkeling van mensen, zeker van jongeren als we het over het VN-verdrag alleen al hebben dat jongeren ook onderwijs moeten genieten en ik vind dat we daar ons ook hard voor moeten maken. Dus ik hoor graag hoe de wethouder daar invulling aan wil geven. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan ga ik naar de ChristenUnie. Mijnheer Van der Baan, wilt u het woord?

De heer Van der Baan: Dank u wel, voorzitter en dank, wethouder, voor het stuk, het voorstel, de evaluatie en de aanbevelingen. Er gaat het een en ander goed en er zijn ook verbeteringen voorzien. Een taal en de omgeving is belangrijk en we lazen ook over de voorinburgering. We hebben gezien dat bij het heropstarten van de samenlopers en ook de berichten die we destijds in de kranten lazen, dat er niet alleen veel ervaring is in Rijswijk, maar ook dat er veel bereidheid is om te helpen bij de inburgering. We hebben in Rijswijk de laatste jaren veel we hebben veel ervaring opgebouwd met de azc's en inburgeringen. De lat ligt hoog. Maar belangrijker, er is een sterke wil om er wat van te maken met elkaar. We hebben twee vragen of twee onderwerpen. Een van de aanbevelingen is creëer een warm welkom voor statushouders. Deze activiteiten dragen bij aan een gevoel van welkom en helpen statushouders om zich sneller thuis te voelen in onze samenleving. En toenemend belangrijk, denk ik, omdat, ik zeg het voorzichtig, dat in de media laatste jaren ook negatiever is geworden op dit vlak. En er worden ook een paar suggesties gedaan om dit te verbeteren. De vraag is wat is de status van die suggesties om de mensen zich meer welkom te laten voelen? En dat geldt eigenlijk ook voor de aanbevelingen van de voorinburgering. Dan sluit ik eigenlijk aan bij de vraag van mevrouw Van Nunen van de PvdA. Wat is de status of het plan daarvoor? Dan tweede deel is financiën. Ik las meerdere keren dat dat een zorg is ook van de ambtenaren. De vraag is als je nu meer mensen onderbrengt in dit kader is dan de dienstverlening verlening niet efficiënter te organiseren, waardoor de kosten eigenlijk lager zullen zijn of de kwaliteit omhooggaat? Graag uw gedachten hierover. En tot slot, een van de aanbevelingen is dus ook om extra financiën beschikbaar te stellen. Dat zou winst zijn voor degene die integreert en ik denk ook voor Rijswijk zelf. Op het moment dat iemand eerder aan de slag kan, is dat mooi. Onze vraag is hier een concreet plan voor? Ook omdat de Oekraïners inderdaad wellicht langer zullen blijven en is dan inzichtelijk hoeveel budget nodig is en wanneer of hoe wordt dit besloten? Tot zover, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Baan. Rijswijks Belang, mevrouw Ten Brummelaar.

Mevrouw Ten Brummelaar: Dank u wel, voorzitter. We hebben het stuk gelezen en vooropgesteld dat ook reizen belang inburgering erg belangrijk vindt. Dat draagt bij aan een goede samenleving, maar ook aan dat mensen zich welkom voelen en thuis. We hebben ook gelezen in het stuk dat er gevraagd wordt om toe te voegen aan de taalcursussen, de inbrengcursussen Oekraïense ontheemden en mensen die nog niet een status hebben, maar nog in afwachting zijn ervan. We vragen ons wel af of het niet beter is om de kosten die daarmee gemoeid gaan, toch te steken in de mensen die wel een status hebben, omdat ook gebleken is dat een gezonde schatting van ongeveer 47 procent van de statushouders, die beschikt over een voldoende taalvaardigheid en dan hebben we het over A2-niveau of hoger. En dat is gebaseerd op diplomacijfer inburgeringsexamen uit 2022, dat is vrij recent. En hoewel iedereen dat examen moet doen binnen 3 jaar betekent dat diploma vooral basisvaardigheid en slechts een klein deel daarvan, 12 tot 13 procent gecombineerd, beheerst daadwerkelijk B1 of B2, dus gevorderd Nederlands en Rijswijks Belang zou liever zien dat we dan inzetten op de mensen met een status en het behalen van een voldoende taalvaardigheidsniveau

waardoor ze dus ook echt mee kunnen doen in de samenleving dan dat nu te steken in mensen, waarvan we nog niet eens zeker weten of ze een status krijgen en of überhaupt wanneer dat veilig is, weer vertrekken naar eigen land. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Ten Brummelaar. Mijnheer Ezinga? Dan mijnheer Kruger.

De heer Kruger: Dank u wel, voorzitter. Morgenavond is in de Tweede Kamer een onderwerp strengere integratieregels. Vanavond bij het nieuws van de dag, heeft VVD'er Becker nog uitgesproken dat het belang groot is om Nederlands te leren, want daar begin je mee. Het stuk wat ons voorligt dat voorziet daarin, om eerder te gaan beginnen met het lessen om de Nederlandse taal te beheersen. Want als je de taal beheerst dan is ook een volgende stap is makkelijker. Ook met betrekking tot studies en dat soort zaken. We vragen ons wel af, er wordt aangegeven dat het betaald wordt uit de SPUK-regeling. Dat het dus budgetneutraal zou zijn, maar ik maakt me een beetje zorgen over dat je zal inderdaad wil men goed Nederlands leren dan heb je daar ook goede gekwalificeerde mensen voor nodig, die daartoe in staat zijn. Die mensen worden misschien straks zwaar, beetje zelden, zeldzaam en dat zal ongetwijfeld weer enorme prijzen gaan opdrijven voor voldoende opleidingspersoneel. En we vragen ons af als dat het gevolg is, dat u daar tijdig de raad over informeert dat er dus overschrijdingen plaatsvinden. En verder sluiten we ons eigenlijk aan met de vragen die mevrouw Jansen-Dirkx zojuist gesteld heeft. Daar zijn ook erg belangrijke, zou ik veel aandacht willen hebben voor de beantwoording van die vragen en dat was het enige. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kruger. Mijnheer Van 't Eind, GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, dank u wel. Er zijn ontzettend veel vragen gesteld. Ik sluit me graag aan bij de vraag over voorinburgering van het PvdA en ook bij de vragen van de ChristenUnie rond het welkom heten en het welkom laten voelen. Ik vind het overigens fijn om te constateren dat we eigenlijk raadsbreed ook veel belang hechten aan een goede inburgering. Want die is ook gewoon heel erg belangrijk en dat deel ik met mevrouw Jansen-Dirkx, ook breder dan alleen maar taal en werk. Die zijn natuurlijk enorm randvoorwaardelijk om goed te kunnen functioneren in onze samenleving, maar hij is breder. Ik weet niet of we helemaal dezelfde vertaling er aan geven. Dus ik ben benieuwd waar Wij. Rijswijk mee komt als ze daar een aanpassing op zouden willen op het voorstel. Maar het belang daarvan en om mensen welkom te laten heten en ook een deel van de samenleving te kunnen laten zijn is gewoon ontzettend groot. En voor de rest ben ik benieuwd vooral naar de beantwoordingen op die van de PvdA en de ChristenUnie en ook een aantal vragen van andere fracties overigens. Maar verder geen vragen daaraan toe te voegen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Dan gaan we naar wethouder Van Malsen voor zijn eerste termijn. U heeft het woord.

De heer Van Malsen: Dank u wel, voorzitter en dank ook voor de vragen, uw raad. Ik sluit me overigens aan bij de opmerkingen die de heer Van 't Eind net nog even maakte, dat ik ook merk dat de hele raad, in ieder geval de aanwezigen hier, veel belang hechten aan inburgering en dat doet het college ook, dus dat is in ieder geval al een mooi beginpunt voor deze discussie. Dan de vragen om te beginnen met Wij. Rijswijk. Die stelde een aantal vragen over onze onderwijspartners, te beginnen met in welke frequentie de evaluatiegesprekken plaatsvinden. Nou, dat hangt een beetje af van welke partner je hebt, maar volgens contractafspraken vinden die maandelijks tot per kwartaal plaats. En het ketenoverleg dat we willen instellen vanaf 2026, ons voornemen is om dat eens in het halfjaar plaats laten vinden en er is uiteraard ook op uitvoeringsniveau natuurlijk regelmatig contact met deze partners. Is niet zo dat we ze echt alleen maar eens in de maand of eens in het kwartaal zien. En waar nodig kunnen we altijd gewoon maatwerk blijven leveren en zorgen dat er ruimte is om tussentijds in gesprek te gaan met elkaar. De volgende vraag van Wij. Rijswijk was hoog is het

percentage inburgeraars dat binnen 3 jaar een succesvol traject hebben afgerond? Daar kunnen we nog geen exacte cijfers op plakken, want de nieuwe wet inburgering is pas in 2022 ingegaan. En nou, men heeft 3 jaar dus zitten nu een beetje naar de eerste mensen te kijken die afgestudeerd zijn. En volgend jaar kunnen we daar denk ik pas echt met zekerheid iets over zeggen. Wat we wel zien is, op basis van de ervaringen tot nu toe, dat in de B1 en in de Z-routes ongeveer 70 procent van de mensen binnen de termijn van 3 jaar klaar zal zijn met hun inburgeringstraject wat, en dan doe ik het een beetje uit mijn hoofd hier, volgens mij best goed is in vergelijking met de vorige wet. Dus dat vind ik mooi om te constateren en we verwachten, we hebben niet zo'n zelfde goede inschatting voor de onderwijsroute, ook omdat daar minder mensen aan deelnemen, maar we verwachten dat dat percentage hoger zal zijn. En dat heeft er ook mee te maken dat de mensen die route volgen doorgaans wat makkelijker ook hun weg kunnen vinden binnen de instanties en ook op een hoger onderwijsniveau starten. De vraag, volgende vraag, worden de taalroutes alleen door gecertificeerde instellingen verzorgd? Jazeker. Sterker nog, het zijn allemaal gecertificeerde taalscholen. Wat betekent dat zij het kenmerk inburgeren moeten hebben van Blik op Werk. Dat is het kwaliteitsregister die dat keurmerk afgeeft. En in het geval een inburgeraar zelf de inburgering moet betalen en dus een lening heeft van de DUO, van de Dienst Uitvoering Onderwijs, dan is het volgen van onderwijs aan een van die gecertificeerde instellingen een voorwaarde om die lening te krijgen. De volgende vraag is, zijn het ook onderwijsinstellingen? Ja, alle taalscholen die inburgeringstrajecten verzorgen, zijn onderwijsinstellingen. Volgende vraag was wat wordt er bedoeld met het door de gemeente zelf invulling geven aan de maatschappelijke begeleiding? We zijn op dit moment bezig om te onderzoeken of we dat kunnen en we zijn dus bezig om te kijken of er taken zijn vanuit die maatschappelijke begeleiding die wij zelf kunnen doen door onze eigen uitvoering en het gaat dan bijvoorbeeld om het aanvragen van bepaalde voorzieningen zoals een uitkering of dergelijke, wat op zich vrij voor de hand ligt om dat ook binnen de gemeente te doen. Wij merken gewoon dat er wat overlap zit tussen wat wij doen en wat onze inburgeringsconsulenten doen en ik ken ze allemaal persoonlijk en zijn doen echt supergoed werk en wat de mensen vanuit Welzijn Rijswijk zowel professioneel als op vrijwillige basis doen en ook die ken ik allemaal en ook die doen supergoed werk, maar soms doen ze dus zaken dubbel of zit er wat spanning tussen die taakverdeling. En dat is dus ook het gesprek dat we nu met Welzijn Rijswijk aan het voeren zijn. Hoe kunnen we dat het beste organiseren, ook om de verwarring bij de inburgeraars zelf weg te nemen. Uiteindelijk is het ook beter en duidelijker voor de inburgeraars als zij één aanspreekpunt hebben. Waarom kiest het college ervoor om dit te doen? De kosten voor maatschappelijke begeleiding per inburgeraar zijn hoog, worden op dit moment uitgevoerd dus door vrijwilligers. Die worden aangestuurd vanuit Welzijn Rijswijk. En wat we in het onderzoek meenemen naar of we dat anders kunnen doen, is ook de trends landelijk en de manier waarop maatschappelijke begeleiding elders geregeld is. En we verwachten dus dat we dat, ook om de dingen die ik net zei in de beantwoording van de vorige vraag, op sommige aspecten, zoals bijvoorbeeld aanvraag van bepaalde voorzieningen, efficiënter kunnen inrichten. En daarmee kom ik ook terug op een vraag die de heer El Majjaoui stelde, het verschaft meer duidelijkheid aan de inburgeraar zelf. Want we hebben het hier wel vaker over loketten. U kan zich waarschijnlijk indenken hoe minder loketten en hoe minder verschillende gezichten een inburgeraar ziet, net als elke andere inwoner van Rijswijk, hoe beter. Uiteraard blijven we hier gewoon in samenwerking met stichting Welzijn Rijswijk, want er werden ook wat opmerkingen gemaakt over wat bieden we inburgeraars nou eigenlijk allemaal aan naast taal en werk? Ik weet zelf uit ervaring dat Welzijn Rijswijk soms ook echt in de goede zin hun boekje te buiten gaat en nog veel meer doet om inburgeraars welkom te laten voelen in Rijswijk. En vanuit ChristenUnie werd bijvoorbeeld ook de Samenlopers al genoemd als een organisatie die vanuit de Rijswijkse samenleving komt, vanuit onder andere kerken en andere liefdadigheidsinstellingen en gewoon burgerinitiatieven. Dus er is ook een heel netwerk in Rijswijk aanwezig dat inburgeraars, maar ook

Oekraïense ontheemden en ook asielzoekers helpt om hun weg te vinden in Rijswijk. En daar willen wij natuurlijk als gemeente zoveel mogelijk, dat willen wij zo veel mogelijk faciliteren. Dan de vragen van het CDA. De eerste vraag was is bij de pilot voor Oekraïners en asielzoekers sprake van een lokaal initiatief? Ja. Dit is een lokale invulling. Er zijn wel initiatieven in het land die hier op lijken. Maar met betrekking tot de pilot op het azc willen wij eigenlijk zo veel mogelijk aansluiten bij de werkwijze die Den Haag heeft. Daar laatst een keer een presentatie van gehad in een regionaal overleg. En ze zijn daar best ambitieus bezig met het helpen van zowel asielzoekers als Oekraïense ontheemden als inburgeraars naar zo snel mogelijk hun draai vinden in de samenleving. Dat is heel tof en we hopen daar dus ook zoveel mogelijk bij aan te kunnen sluiten. En dat is ook onderdeel van die subsidieaanvraag, de AMIF subsidie die we hebben aangevraagd om dat samen met Delft en Den Haag te doen, zo veel mogelijk samen op te trekken. Dat heeft ook te maken met het feit dat we nu die voorinburgering doen in ons eigen azc met het COA. En zoals uw raad mogelijk begrijpt, gaat niet elke statushouder die in ons azc verblijft straks ook in Rijswijk wonen, net als dat het in Den Haag ook voor kan komen dat er statushouders wonen die bijvoorbeeld naar Rijswijk komen. Om mensen toch zo veel mogelijk ook in de regio thuis te laten voelen, ook dit echt als een regio te laten voelen en zo min mogelijk allerlei schotten tussen verschillende gemeenten te laten bestaan, is die samenwerking ook van belang. Overigens zijn Delft en Den Haag niet de enige gemeenten waarmee we samenwerken, want we doen bijvoorbeeld ook op het gebied van het huisvesten van statushouders best wel vaak uitwisselingen met bijvoorbeeld Leidschendam-Voorburg. Tweede vraag van het CDA was kan de wethouder aangeven op basis van welke criteria wordt bepaald wie van de nieuwe doelgroep aan de pilot deel kan nemen. Voor wat betreft de Oekraïners gaan we daar zelf over. In principe gaan we alle geïnteresseerde Oekraïners die in Rijswijk woonachtig zijn verwijzen naar de of die hebben we verwezen naar de gratis taalvoorzieningen. Zoals hier en daar ook al gezegd werd, mensen verwachten dat ze wel wat langer blijven. Sterker nog ze verblijven hier al best wel een tijdje, inmiddels al een jaar of 3. Dus men is ook steeds meer bezig met oké, als ik langer blijf in Nederland, wat moet ik dan allemaal doen om mijn leven hier echt op te bouwen? Waar ze in het begin eigenlijk allemaal nog wel verwachten dat ze snel terug zouden gaan. Dus de animo voor die voorzieningen groeit ook. En voor wat betreft asielzoekers en statushouders die op het azc verblijven, die worden aangedragen door het COA. Volgende vraag van het CDA was kunnen Oekraïners en asielzoekers die de pilot met succes hebben afgerond voorrang krijgen bij de toekenning van een verblijfsvergunning? Kort antwoord is nee, want daar gaat de IND over en niet wij als gemeente. En is er capaciteit beschikbaar, is de laatste vraag, om deze nieuwe groep te ondersteunen? Ja. Al zijn we wel aan het bekijken welke capaciteit we hiervoor vrij kunnen maken en dat hangt dus ook weer samen met die AMIF subsidie. Dus als die valt dan kunnen we meer capaciteit vrijmaken, meer mensen hiervoor inzetten dan als die niet valt en kunnen we ook meer profiteren van de samenwerking met Den Haag. Mevrouw Jansen-Dirkx stelde overigens nog een aanvullende vraag over de doelstellingen. Is de doelstelling onvoldoende? Nou ik heb in mijn beantwoording van de overige vragen proberen neer te zetten dat wij echt het beleid dat we hebben ten aanzien van inburgeraars niet heel smal zien. Dat we dat niet beperken tot alleen maar we geven ze een diplomaatje en ze kunnen de taal op een bepaald niveau en daarmee basta. Maar dat we echt proberen te zorgen om mensen zo veel mogelijk een zo goed gevuld rugzakje mee te geven om hun draai te kunnen vinden in de Rijswijkse samenleving. Als uw raad van mening is dat dat wat scherper in het voorstel zou kunnen komen te staan, dan staat het uw raad uiteraard vrij om daar een amendement toe in te dienen. Maar ik ben ervan overtuigd dat die doelstelling er goed in staat en dat die zeker uit de praktijk blijkt. De Partij voor Gelijkheid en Rechtvaardigheid stelde nog de vraag hoe sluit dit nieuwe beleid nou aan op het bestaande beleid? In principe is het vooral een aanscherping van het oude beleid. En dat is ook wat er ... We hebben geprobeerd om in de nieuwe notitie zo veel mogelijk de aanbevelingen uit evaluatie te vertalen naar concrete maatregelen, dus

het is echt een aanscherping van een aantal concrete zaken op basis van wat we dus uit die evaluatie hebben geleerd. Mevrouw Van Nunen stelde een aantal vragen over de samenwerking tussen de gemeente en Welzijn Rijswijk. Wat ik in ieder geval vanuit mijn positie weet is dat we vrij goed in gesprek zijn op verschillende niveaus, dus dat gaat op bestuurlijk niveau, op directieniveau en op het niveau van de uitvoering. Betekent dat dat er geen wrijving meer is tussen de twee organisaties en dat er hier en daar nog wat zaken uitgesproken die worden en verbeterd kunnen worden? Nee, er zijn zeker nog wel een aantal dingen die we kunnen verbeteren en dat is nou het gesprek wat we nu ook aan het voeren zijn. Zoals met elke koerswijziging betekent het dat er hier en daar wat stevige gesprekken gevoerd dienen te worden. Maar we doen het in mijn beleving in ieder geval altijd vanuit hetzelfde vertrekpunt, namelijk gewoon het beste leveren aan de inburgeraar. Als dat niet zo is dan verwelkom ik altijd alle signalen natuurlijk en dan wil ik ze ook graag zo concreet mogelijk horen, zodat we dat ook met Welzijn Rijswijk goed kunnen bespreken. Mevrouw Van Nunen vroeg ook nog of de wethouder, dat ben ik dan, lees het hier even voor, mogelijkheid ziet om eerder te starten met inburgering? We zijn daar dus al mee bezig met het COA op het azc en het blijft ook een taak van het COA, omdat zolang mensen nog geen verblijfsvergunning hebben, ze ook verantwoordelijkheid blijven van het COA en nog niet de verantwoordelijkheid zijn van de gemeente. Wanneer kunnen we daar iets over terugkoppelen? Kunnen we dat nog binnen deze raadsperiode doen? Dus over de voortgang rondom de voorinburgering. Daar kan ik op zeggen dat we ons uiterste best gaan doen. Ik kan dan niet beloven dat dat een hele uitgebreide evaluatie gaat worden, maar ik denk dat het zeker moet lukken om nog voor 18 maart 2026 met een update te komen. Dus dat wil ik wel toezeggen.

De voorzitter: Of het een toezegging was? Daar zat ik op te wachten.

De heer Van Malsen: Ja. Sorry, ik dacht dat ik geïnterrupteerd werd, maar helemaal goed. Er werd nog wat gevraagd over het project aan de slag, Snel aan de slag, wat kunnen we daarover melden? Snel aan de slag is voor alle inwoners met een uitkering. De mensen die in de pilot vallen worden eigenlijk voor ingang van die uitkering al opgenomen. In die zin is intensiveren ook niet echt van toepassing. De pilot statushouders aan het werk, dat is dus de pilot die specifiek toeziet op het aan het werk, sneller aan het werk krijgen van statushouder, houders. Sorry. Die gaan we per dit voorstel opnemen in onze reguliere dienstverlening en dat betekent dus dat we ook echt daadwerkelijk mensen sneller aan het werk, het liefst echt zo snel mogelijk, het liefst echt meteen. Dat lukt in de praktijk niet altijd en dat heeft ook met het taalniveau te maken, maar dan kunnen ze vaak alsnog iets van vrijwilligerswerk doen, bijvoorbeeld om de taal heel snel te leren. Dat is een heel inspirerend voorbeeld dat ik heel vaak geef over een aardrijkskundeleraar, die inmiddels een stage loopt in Den Haag op een middelbare school, maar dat voert wat ver om die heel erg gedetailleerd te benoemen, maar reken maar dat ik dat een succes vind. Er werd nog een vraag gesteld over juridische ondersteuning. Dat hebben we nu uitbesteed aan Den Haag. Dat was al zo. De dienstverlening die stichting Welzijn Rijswijk leverde voor de juridische, sorry, ondersteuning was aanvullend en was ook niet volgens afspraak met de gemeente. Zij hebben die dienstverlening voortgezet vanuit Welzijn Rijswijk. Maar we hebben daar geen afspraken over, we hadden daar geen afspraken over met Welzijn Rijswijk. Dus vandaar dat we nu gezegd hebben, we gaan het gewoon via de afspraken doen die we wel hebben. ChristenUnie vroeg naar het warme welkom, net als GroenLinks en de PvdA. Nou het warme welkom wordt in principe gedaan door Welzijn Rijswijk voor iedere inburgeraar en wat ik weet uit ervaring met inburgeraars is dat er grote waardering is onder die groep voor hoe Welzijn Rijswijk dat zelf aanpakt. Een van de laatste keren dat ik zelf de participatieverklaringsceremonie mocht bijwonen, was er zelfs een meneer die aan het einde van die ceremonie de hele groep toesprak om zijn dankbaarheid uit te drukken voor Welzijn Rijswijk, ook voor de gemeente overigens, dat is ook wel leuk om een keer een complimentje te ontvangen en dat is allemaal onderdeel van die maatschappelijke begeleiding. En wat we daar nog aan toe gaan voegen, staat ook in het voorstel, is

dat we gaan zorgen voor een uitgebreide informatiemap met allerlei informatie, sociale kaart et cetera voor Rijswijk, zodat de inburgeraars ook vanaf dag 1 weten waar in principe alle voorzieningen te vinden zijn. Rijswijks Belang vroeg nog naar of we het geld dat we voor asielzoekers en Oekraïners gebruiken niet beter kunnen steken in statushouders en er werden wat cijfers aangehaald over de taalbeheersing van statushouders. Nou is het zo dat het heel moeilijk is om te zeggen hoe hoog de taalbeheersing is, hoe goed de taalbeheersing is van statushouders die onder de nieuwe wet vallen. Dus ik weet niet of die cijfers betrekking hebben op mensen die tot nu toe ingeburgerd zijn of dat dat een prognose is op basis van een nieuwe wet, maar mijn verwachting is dat het wat hoger zal zijn. En het is nou juist het mooie aan dit beleid of dit voorstel in ieder geval dat we mensen al eerder de kans bieden om een voorinburgering te doen en daarmee dus later in het proces juist weer kosten vermijden. Dus het is in die zin eigenlijk een heel voordelige aanpak om mensen eerder al dat proces in te trekken.

De voorzitter: U heeft een interruptie. Mevrouw Ten Brummelaar.

Mevrouw Ten Brummelaar: Korte interruptie, want dan hoeft ik niet een heel tweede termijn aan te besteden. Maar met een voorinburgering geven we mensen dan ook niet valse hoop mogelijk?

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder.

De heer Van Malsen: Voorzitter, ik erken dat er een risico is dat we mensen een deel van inburgering bieden die dan vervolgens niet in Nederland mogen blijven. Is dat valse hoop? Ik weet het niet. Er is een heel interessant onderzoek gedaan door de raad voor migratie, tijdje terug al, naar precies dit. Dat ging over werk trouwens. Dat ging over asielzoekers aan het aan het werk zetten. Maar het ging ook over ze al bepaalde zaken meegeven zoals taal en het blijkt uit dat onderzoek dat juist mensen iets te doen geven en iets te leren geven, werk geven, ook al zijn ze nog in afwachting van een uitspraak helpt, ook voor de geestelijke gezondheid van die mensen, om als ze dan uiteindelijk te horen krijgen dat ze het land moeten verlaten die beslissing te accepteren. En, dat is helemaal mooi, ik kan dat dat onderzoek misschien wel ergens achterhalen en een keer opsturen. En als ze dan terugkeren in het land van herkomst hebben ze een betere kans om daar weer hun leven op te pakken en daar weer ook daadwerkelijk een goed leven te leiden dan als ze dat niet hadden gehad. Dus is dat dan jammer omdat wij iemand kwijtraken waar we geld in hebben geïnvesteerd? Dat is een kwestie van perspectief, zou ik zeggen. Ik denk dat het mooi is dat zo iemand in ieder geval iets mee heeft gekregen om dan, ook al gaan ze terug naar het land van herkomst, daar weer hun leven met iets meer levensgeluk verder te leiden. Dan tot slot, Beter voor Rijswijk stelde vooral de vraag dat als wij uit de kosten gaan lopen of we dat dan tijdig zullen melden aan uw raad? En ja, uiteraard gaan we dat doen. Mochten we inderdaad overschrijdingen hebben die substantieel zijn, meestal ligt die grens bij een ton, geloof ik, dan melden we dat uiteraard aan uw raad. En anders komen dat soort overschrijdingen altijd via de halfjaarsrapportage. En de waarschuwing die de heer Kruger ook nog afgaf over de stijgende kosten van personeel, die neem ik ter harte. De bekostiging van de inburgering doen wij vanuit de specifieke uitkering. Naast mij zit de wethouder financiën, dus misschien ga ik nu iets zeggen waar zijn nekharen meteen van overeind gaan staan. Maar mijn hoop is dat dit soort zaken, dus het stijgen van lonen en zeker het stijgen van cao-lonen in de indexering van specifieke uitkeringen meegenomen worden. En de heer Van Damme doet zijn bril weer op. Dus volgens mij heb ik een voldoende voor dit examen. Lijkt me ook goed, maar dat is ook weer zo iets, het hele gemeentefonds, maar goed, daar kan de heer Van Damme ook heel veel over zeggen, is soms ook een beetje een black box. Maar goed de vraag zullen wij overschrijdingen als die zich voordoen, aan uw raad mededelen en als ze hoog genoeg zijn, ook op tijd, dus niet alleen met de halfjaarsrapportages? Het antwoord daarop is ja.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder. Dan zijn denk ik iedereen's vragen beantwoord. Nee? Dan ga ik wel eerst even netjes de rijtjes af waar ik was begonnen. We spreken wel af tweede termijn kort en bondig, het welbekende mand. Mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel, voorzitter en ik denk dat om in eerste instantie de heer Van 't Eind enigszins gerust te stellen, we zitten denk ik wel op één lijn. En om ook de heer Van Malsen enige bevrediging te geven. Ik snap wat u zegt. Die doelstelling zegt een hoop, maar ik denk dat er een stukje verduidelijking toch aangeeft van wat willen we nu eigenlijk met die inburgering bereiken en wat hebben ze nou nodig om zeg maar echt onderdeel van de samenleving te zijn? We zeggen onderdeel van de samen of zelfredzaam zijn, maar wat bedoelen we daar nu mee? En als dochter van een moeder die jarenlang inburgeringscursussen heeft gegeven en ook inderdaad jarenlang heeft meegemaakt hoe ontzettend blij mensen zijn als ze die cursus hebben afgerond, is dat echt meer dan dat ze die taal spreken, maar dat ze ook weten dat wij kringverjaardagen hebben, worst en kaas eten bij die verjaardag, dat wij bepaalde dingen doen rondom feestdagen, wanneer het Koningsdag is en ook belangrijk om te weten dat als je een huurhuis krijgt, dat je daar huursubsidie voor aan kan vragen of noem het allemaal maar op. Dat zijn nou juiste dingen die maken hé, dat is wat het is om straks Nederlands staatsburger te zijn en ik denk dat het goed is dat we dat verwoorden en ik zal middels een amendement, die ik snel naar alle woordvoerders zal toesturen, duidelijk maken hoe we dat willen verwoorden. Dat zal misschien wat klinisch overkomen, maar dat betekent dus meer dan alleen maar een taal spreken en een baan hebben.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jansen-Dirkx. Mevrouw Van Schie voor een tweede termijn.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik zal het kort houden. Ik had nog als vraag aan de wethouder waarom in het raadsvoorstel op pagina drie de woorden zelfstandig meedraaien zijn geschrapt of veranderd?

De voorzitter: Dank u wel. De heer El Majjaoui, voor een tweede termijn.

De heer El Majjaoui: Dank u, voorzitter, voor het woord en dank aan de wethouder voor de beantwoording. U geeft net aan dat Welzijn Rijswijk het meest doet als het gaat om taal leren en het begeleiden naar werk. Maar via u, voorzitter, nog de laatste vraag hier aanvullend. Worden ook de talenten al dan niet verborgen echt benut, zoals diverse belangrijke beroepen, met name schaarse beroepen, een vakmanschap? En zijn er professionals binnen Welzijn Rijswijk die deze groep succesvol kan begeleiden en perspectief kan bieden? Tot zover, voorzitter. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar mevrouw Van Nunen voor een tweede termijn.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank aan de wethouder vooral voor de antwoorden en ik kijk reikhalzend uit naar de eerste voorlopige evaluatie van voorinburgering. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was een toezegging inderdaad. De heer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter, voor het woord. Ik had twee kleine vragen nog waar ik geen antwoord op gekregen heb. Dat is over de woonruimte van statushouders. Hoe het daarmee gesteld is als je het over die effectiviteit hebt, die borging van die kwaliteit is dat wel een belangrijk onderdeel waar we dan toch iets mee zouden moeten volgens mij. En het studeren van jongeren van Oekraïense afkomst wat echt een groot probleem is in heel Nederland als ze dus langer blijven. U ziet dat in de kosten die ChristenUnie noemde bijvoorbeeld, die extra naar de gemeente komen. Kunnen we daar uit die financiering zeg maar hier ook iets in betekenen?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. ChristenUnie voor tweede termijn?

De heer Van der Baan: Dank u wel, voorzitter en dank, wethouder ook voor delen van parate kennis over onderzoeken en wat het doet met mensen die ingeburgerd worden. Ik had inderdaad nog de vraag over de financiën en ik heb dit weekend ook stukken gekeken van het ChristenUnie-congres, waarbij ook gepleit werd om Nederland veel simpeler te maken. Waarmee het rechtvaardiger en wellicht ook democratischer wordt. En de gedachte dat als je inburgert dat je meteen heel veel loketten ook tegenkomt in Nederland, dat is ook wel een vorm van inburgeren, helaas, zou ik willen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Ten Brummelaar had eigen met de interruptie ... Maar u mag ...

Mevrouw Ten Brummelaar: De wethouder maakte hem toch weer even wakker, sorry. We hoorden de wethouder zeggen dat de SPUK-regeling als we daaroverheen gaan dat dat dan gemeld wordt. Maar is dat dan zo dat als we daaroverheen gaan dat dat voor rekening van de gemeente komt? Want anders lijkt het me niet dat dat sec een mededeling zou mogen zijn. Volgens mij is dit geen openeinderegeling, maar moet dat dan wel naar de raad. Dus daar zou ik graag een toezegging op willen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Ten Brummelaar. Rijswijkse VVD, tweede termijn geprikkeld? Mijnheer Kruger? Mijnheer Van 't Eind?

De heer Van 't Eind: Dank u wel, voorzitter. Ik sloeg nog even aan op de vraag van de heer El Majjaoui over ondersteuning van mensen die een vakmanschap uit hun land meenemen. Want ik heb daar toen eerder in de toen we de evaluatieraadsbrief besproken, weet even niet precies meer wanneer dat was, maar dat was een hele tijd geleden, had ik dat ook inderdaad als vraag gesteld en volgens mij had de wethouder toen ook toegezegd om te kijken of je daar niet meer mee zou kunnen doen als ik me goed kan herinneren. Dus nu ben ik wakker geschud door de heer El Majjaoui en heeft de wethouder er wat mee gedaan?

De voorzitter: U bent niet alleen wakker geschud, u heeft ook een interruptie nu.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, daar sluit ik me helemaal bij aan, want ik hoor ...

De voorzitter: Interruptie is een korte vraag.

Mevrouw Van Nunen: Weer even een aansluiting op wat de heer Van 't Eind zei, ook naar de wethouder dus eigenlijk toe. Ik hoor toch wel vaak dat er grote groepen naar de Martinifabriek worden begeleid waar niets mis mee is. Maar aansluitend daarop zou ik ook een pleidooi wil houden, sterk pleidooi voor echt ook het focussen op eigen talenten en kwaliteiten die mensen al meenemen en niet zeggen, maar we hebben mensen nodig op een bepaald, in een bepaald traject, zoals bij de Martinifabriek. Heel goed, maar kijk ook...

De voorzitter: Een interruptie is kort en bondig, mevrouw Van Nunen en u heeft een interruptie op de heer Van 't Eind.

Mevrouw Van Nunen: Kijk naar de kwaliteiten.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van 't Eind, vervolgt u.

De heer Van 't Eind: Dat was volgens mij geen vraag aan u, aan mij ...

De voorzitter: Maar dat is meestal wel bij ... U interrumpeert de heer Van 't Eind, dus dan is het meestal wel, uw derde termijn is geweest. Mijnheer Van 't Eind, vervolgt u.

De heer Van 't Eind: Nee, ik bewaar de rest voor mijn derde termijn zo.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de wethouder Van Malsen voor uw kort en bondig, want ik heb het vermoeden dat dit ook als bespreekstuk met amendement van Wij. naar de raad gaat.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dank en ik constateer dat voor zover de raadsleden in de vorige termijn ingedut waren ze gelukkig door collega-raadsleden allemaal weer wakker gemaakt zijn. Dus fijn dat u elkaar op die manier ook helpt. Dan zit ik even te kijken naar de vragen die nog gesteld werden in de tweede termijn te beginnen met Wij. Rijswijk. Die stelden niet echt een vraag maar die constateren een aantal dingen, die stelden een aantal zaken over dat het ook belangrijk is dat mensen weten als we een inburgering gedaan hebben, dat we hier kringverjaardag vieren met worst en kaas. Ik kan u vertellen, voorzitter, dat heb ik al jaren niet meer gedaan, dus misschien moet ik die inburgeringscursus dan ook maar eens een keer volgen. Wat ik wel weet is dat dit soort zaken daar wel onderdeel van zijn en ook het andere voorbeeld dat mevrouw Jansen-Dirkx aanhaalde over het aanvragen van huursubsidie, dat zijn nou net de dingen waar we inburgeraars al op attenderen. Dus ik zie dat amendement graag tegemoet, maar ik zou daarbij wel alvast eventjes mee willen geven. Zorg ervoor dat dat amendement dan ook op het juiste abstractieniveau geschreven wordt en als het echt sec gaat om het toevoegen van kringverjaardag aan de inburgeringscursus, dan is dat één volgens mij overbodig en twee lijkt mij niet het abstractieniveau waarop uw raad amendementen moet schrijven. Maar goed, we gaan het zien als het amendement binnenkomt. Het CDA had nog een aanvullende vraag over pagina drie van het raadsvoorstel waarom hebben we de woorden zelfstandig meedraaien geschrapt? Vind ik buitengewoon scherp van mevrouw Van Schie. Daar zit een idee achter en het idee is namelijk dat de tekst waarin we die alinea hebben gewijzigd, dat wil zeggen inburgeraars maken zo snel mogelijk deel uit van de samenleving, wat ons betreft, wat meer recht doet aan onze visie op het inburgeringsbeleid. Namelijk dat we niet mensen en dat is ook iets wat ik bij bijvoorbeeld mevrouw Jansen-Dirkx terughoor, niet mensen met een diplomaatje van een taal cursus zeg maar de wijde wereld insturen, maar dat we zeggen er is meer nodig om je draai te kunnen vinden in de Rijswijkse samenleving, in de samenleving in den brede en wij zien die verantwoordelijkheid ook voor onszelf en voor onze ketenpartners, zoals Welzijn Rijswijk en al die mooie vrijwilligersorganisaties die ze helpen. Dus omdat meer recht te doen en eigenlijk aan te geven onze doelstelling is niet mensen gewoon de wereld in te duwen met het kleinst mogelijke rugzakje. Maar om mensen echt onderdeel te laten zijn van die samenleving. Daarom hebben we die tekst daarin gewijzigd. Dat wil zeggen als uw raad het raadsvoorstel aanneemt. Dan de Partij voor Gelijkheid en Rechtvaardigheid, in een heel mooi samenspel met GroenLinks en de PvdA, had wat vragen over het onbenut talent. Daar heb ik inderdaad in een vorige vergadering het een en ander over toegezegd. Dat ging wel echt over de uitvoering van het beleid en een van de dingen die we gedaan hebben is het opnemen van de pilot statushouders aan het werk in ons regulier beleid. Onderdeel van de evaluatie van die pilot was inderdaad dat wij constateren dat de aansluiting van het aanbod aan werk of vrijwilligerswerk dat wij inburgeraars geven en de talenten die mensen hebben beter kan. En ik noemde in de eerste termijn het voorbeeld van die aardrijkskundeleraar. Dat was iemand die we toevallig genoeg bij de Martinifabriek hebben weggehaald op zijn verzoek en meer uren achter de bar bij Welzijn Rijswijk hebben gezet omdat hij dan daar veel sneller de taal leerde, wat voor hem weer een vereiste was om die stage op die school in Den Haag te kunnen doen. Dus reken maar dat dat onderdeel is en zal worden van het beleid en ik neem de overige opmerkingen daarin mee.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van 't Eind. U heeft het woord.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, dat is heel mooi om te horen. Dit is ook een mooi voorbeeld waarin je gewoon op een slimme manier zeg maar iemand verder helpt door ook gewoon op zijn of haar

behoefte in spelen. Vroeg me nog even af, worden er ook linken gelegd met het UAF bijvoorbeeld. Dus de fondsen die ook en dat is wel met name voor hoogopgeleide vluchtelingen, maar volgens mij kan dat ook wel voor praktisch opgeleiden, die net een extra opleiding nodig hebben om ook in Nederland weer monteur te zijn of ingenieur of arts of nou ja, et cetera.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind.

De heer Van Malsen: Voorzitter, dank. Volgens mij heeft de heer Van 't Eind die vraag de vorige keer ook gesteld en hij heeft hij ook het UAF toen letterlijk genoemd en volgens mij heb ik toen ook gezegd ja. En ik kan die toezegging herhalen. Ik kan ook nog eventjes verifiëren voor de heer Van 't Eind of dat ook daadwerkelijk in de tussentijd gebeurd is en dan daar even schriftelijk op terugkomen. Doen we dat. Dat is ook een toezegging. Dan D66, had ik inderdaad wat vragen in eerste termijn overgeslagen. Excuus. Die hadden vooral betrekking op huisvesting en Oekraïense studenten als ik het goed geluisterd heb. De eerste vraag hebben wij genoeg woningen als ik hem even plat sla voor statushouders? Nee. Dat wil zeggen in het aantal verhuringen dat wij per jaar moeten doen volgens de taakstelling die wij hebben om statushouders te huisvesten lopen wij achter. Daarin zijn wij niet uniek. Dat doen heel veel gemeenten in Nederland en zeker in deze regio. We hebben een tijdje voor gelopen omdat we het Hof van Elsenburg hebben, hadden. Sorry. Maar dat is inmiddels gesloten. En nu dreigen we weer achter te lopen. Het mooie is dat we eind dit jaar het pand aan de Bordewijkstraat zullen gaan openen. Daar kan weer een cohort statushouders naartoe verhuizen, naast dat de corporaties ook nog steeds mensen in sociale huurwoningen huisvesten. Maar dat creëert wel een probleem voor in de toekomst, want daarmee hebben we een soort boeg golf gecreëerd waarin we als de Bordewijkstraat vol zit, er nou weer een knelpunt komt en we uiteindelijk op termijn weer achter gaan lopen op die taakstelling en we dus dat niet gaan redden. Wat dus onverlet laat dat we meer sociale huurwoningen moeten toevoegen want dat is de enige echte concrete manier om dit op te lossen. Er werden nog vragen gesteld over Oekraïense studenten. Kunnen we die ook bepalen betalen uit dit uit deze kosten? Nee, die vallen niet onder de SPUK inburgering. Sterker, Oekraïners vallen daar überhaupt niet onder. Die worden allemaal bekostigd via de tijdelijke wet Oekraïne opvang, die weer een invulling is van de Europese richtlijn tijdelijke bescherming. En eigenlijk vallen daar heel veel kosten, eigenlijk alle kosten zo'n beetje onder die Oekraïners maken. En dat is heel fijn, want dat geeft ons behoorlijk wat vrijheid om ze bijvoorbeeld te huisvesten, zoals we dat de afgelopen jaren gedaan hebben in het hotel. We zijn overigens op dit moment bezig om die hotelopvang af te bouwen en een deel daarvan zal naar de Bordewijkstraat gaan en een ander deel in andere woningen terechtkomen. Omdat wij ook zien dat deze mensen langer zullen blijven. Maar daar zit bij mij wel een zorg, want als de voorzitter mij even toelaat, wil ik die hartenkreet wel even doen. Die richtlijn tijdelijke bescherming die loopt af. Die loopt begin volgend jaar af. Alle seinen staan op groen dat die richtlijn verlengd zal gaan worden tot ik geloof ergens medio 2027. Dat is niet zeker. Het ministerie was daarom bezig met het uitwerken van een zogenaamde nationale terugvaloptie, zodat gemeenten niet zeg maar de dag nadat die richtlijn afloopt in de penarie zouden komen en meteen nou, laten we zeggen in het geval van Rijswijk 300 inburgeraars, statushouders erbij hebben want dat is wat er dan gebeurt als die richtlijn afloopt, dan heb je eigenlijk ... Nee, sterker nog ik zeg het nog milder dan het is. Dan heb je eigenlijk gewoon 300 asielzoekers die eigenlijk feitelijk allemaal naar Ter Apel zou moeten sturen. Nou dat gaat natuurlijk niet lukken. Met de val van, de eerste keer dat het kabinet gevallen is die nationale terugvaloptie al on hold gezet. Althans ik heb daar niets meer over gehoord. Ik kan me zo voorstellen dat met de tweede val van het kabinet dat proces niet veel goeds heeft gedaan. Dus ik wil bij deze ook wel echt even zeggen dat ik mij terdege zorgen maak over de toekomst van de Oekraïners. En ook wat wij als gemeente daar straks voor taken nog voor hebben om ervoor te zorgen voor verantwoordelijkheden en geld, nog even los van de leefwereld van deze mensen, want die zitten al

3 jaar in de ellende. En met dit soort bestuurlijk gedoe, om het maar eventjes wat onparlementair te zeggen, gaan we de situatie van deze mensen niet helpen. Maar goed dat is eventjes mijn persoonlijke kreet, hartenkreet die ik wil meegeven. Dan was er nog een vraag van Rijswijks Belang over de overschrijding van de kosten. Komen die ten koste van de gemeente? Ik denk dat ik mevrouw Ten Brummelaar gerust kan stellen dat de afspraak is dat er geen overschrijding is en dat de inburgeringen budgetneutraal uitgevoerd worden. Dat wil zeggen dat de middelen die we overhebben, die moeten gewoon volgens de SPUK regels uitgegeven worden. Dus verwacht het niet. Maar goed nogmaals in algemene zin om ook de vraag van de heer Kruger nogmaals te beantwoorden. Als dat soort overschrijdingen er zijn, om wat voor reden ook, op welk beleidsterrein dan ook, dan melden we dat uiteraard tijdig aan uw raad. Voorzitter, dank.

De voorzitter: Dan kijk ik even mevrouw Jansen-Dirkx aan. Omdat die heeft aangegeven dat ze een amendement wil indienen. En wilt u dit dan als bespreekstuk met amendement of is het een akkoordstuk, maar u komt met een amendement op het akkoordstuk? Een bespreekstuk, is goed. Is goed, dan gaat het als bespreekstuk naar de raad en dan wens ik iedereen een heel fijn weekend, wat een heel leuk weekend gaat worden, met een Open Monumentendag en een Strandwalfestival vooruitzicht. Ik snap dat het nog niet weekend is maar voor Rijswijk is het een bijzonder weekend en ik hoor mensen zeggen stop weg. Allemaal een fijne avond en tot de volgende keer.